Geçici İthalat İşlemleri İzinleri Hakkında

Serbest dolaşıma girmemiş eşyanın ithalat vergilerinden muaf olarak ve ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmaksızın kullanılmasına

Geçici İthalat İşlemleri

ÖZET

Geçici ithaline izin verilen eşya, rejim altında kaldığı süre içinde giriş ayniyetine ve tahsis amacına uygun olarak tahsis edildiği yerde kullanılmak zorundadır. ***Rejim kapsamındaki eşya, giriş ayniyetini korumaya yönelik olağan bakım faaliyetleri dışında başka bir işleme tabi tutulamaz.*** Gümrük idareleri rejim süresi içerisinde değişik aralıklarla eşyanın tahsis yerinde, tahsis amacına uygun olarak kullanılıp kullanılmadığını denetleme hakkına sahiptir.

Türkiye'ye ithali yasak olan eşya, tüketilebilir nitelikteki eşya, ayniyet tespitinin yapılması mümkün olmayan eşya ile ülke ekonomisine zarar verebileceği Bakanlıkça belirlenecek eşya, ithalat vergilerinden tam veya kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalat rejiminden yararlandırılmaz.

Geçici ithalat izni, eşyayı kullanan veya kullandıran kişinin talebi üzerine izin başvurusunun yapıldığı gümrük idareleri tarafından verilir.

İthal vergilerinden tam muafiyet suretiyle geçici ithalat rejiminin uygulanabileceği durumlar ve özel şartlar Cumhurbaşkanınca tespit edilir.

Geçici ithalat rejimi kapsamındaki eşya kiralanamaz, ödünç verilemez, bir başkasının kullanımına bırakılamaz ve satılamaz.

Kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalat rejimine tabi tutulan eşyadan her ay için alınacak ithalat vergileri, geçici ithalat rejimine ilişkin beyannamenin tescil tarihinde, söz konusu eşyanın serbest dolaşıma girmiş olması halinde alınacak vergiler tutarının % 3'ü olarak tespit edilir. Söz konusu vergiler eşyanın bu rejimden yararlandığı her ay için alınır ve bir aydan daha az süreler tam ay olarak değerlendirilir.

Anahtar kelimeler: *Geçici ithalat, Kısmi muafiyet, Tam muafiyet, İzin hak sahibi, …*

GİRİŞ

Geçici İthalat Rejimi; *Serbest dolaşıma girmemiş eşyanın ithalat vergilerinden tamamen ya da kısmen muaf olarak ve ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmaksızın, Türkiye Gümrük Bölgesi içinde kullanılması ve bu kullanım sırasındaki olağan yıpranma dışında, herhangi bir değişikliğe uğramaksızın yeniden ihracına imkân sağlayan hükümlerin uygulandığı rejimdir.*

- Geçici ithalat izni başvurusu yükümlüsünce Tek Pencere Portal Sistemi (https://uygulama.gtb.gov.tr/TekPencere) üzerinden gerçekleştirilir. Geçici ithalat izni başvurusu Ticaret Bakanlığı internet sitesinde yer alan rehberde belirtilen hususlar dikkate alınarak doldurulur ve gümrük idaresine elektronik ortamda gönderilir. Yapılan inceleme neticesinde herhangi bir eksiklik veya hata bulunmadığı tespit edilen başvurular ile tespit edilen eksiklik ve/veya hataların ve yükümlüsünce giderildiği anlaşılan başvurular kabul edilir. Kabul edilen başvurunun uygun bulunması halinde, gümrük müdürü veya yetkilendirdiği kişi tarafından geçici ithalat izni başvurusu Tek Pencere Portal Sistemi üzerinden onaylanır ve sistem tarafından 0910 (TPS-Geçici İthalat İzni) kodlu e-belge ile bu belgeye ait 23 haneli numara üretilir. Tek Pencere Sistemi tarafından verilen 23 haneli belge numarası/belge satır numarası (Örnek: Referans No: 16545419880849000000392/1) ilgili gümrük beyannamesinin 44 no.lu kutusunda “Belge Referans No” ve “Belge Tarihi” alanlarında beyan edilir. Geçici ithalat rejimine ilişkin gümrük beyannamesinde 23 haneli e-belge numarasından sonra geçici ithalat rejimine ilişkin satırın numarası, geçici ithalat rejimine tabi tutulan eşyanın yeniden ihracına ilişkin gümrük beyannamesinde ise 23 haneli e-belge numarasından sonra yeniden ihracata ilişkin satırın numarası yazılır. Söz konusu belgeye ilişkin bilgiler elektronik ortamda yer alacağından, beyanname ekinde ayrıca kâğıt ortamında ıslak imzalı geçici ithalat izni aranmaz. Gümrük işlemleri sırasında ihtiyaç duyulması durumunda belge içeriğinin Tek Pencere Sistemi üzerinden sorgulanması mümkün bulunmaktadır ***(Risk Yönetimi ve Kontrol Genel Müdürlüğü’nün 2016/18 sayılı Genelgesi).***

- 4458 sayılı Gümrük Kanunun 131 ve 132. maddeleri uyarınca Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen kısmi muafiyetten yararlandırılmayacak eşya, tam muafiyetten de yararlandırılmaz.

- Geçici ithaline izin verilen eşya, rejim altında kaldığı süre içinde giriş ayniyetine ve tahsis amacına uygun olarak tahsis edildiği yerde kullanılmak zorundadır. *Rejim kapsamındaki eşya, giriş ayniyetini korumaya yönelik olağan bakım faaliyetleri dışında başka bir işleme tabi tutulamaz.*

- Kanunun 181.maddesi gereğince kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalatta gümrük yükümlülüğü; Geçici ithalat için verilecek gümrük beyannamesinin tescil tarihinde başladığından, geçici ithaline izin verilen eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulması durumunda, gümrük vergilerinin tutarı, geçici ithalat rejimine ilişkin beyannamenin tescil tarihinde söz konusu eşyaya ait vergi oranı, döviz kuru, ödeme şekli ve diğer vergilendirme unsurları dikkate alınarak hesaplanır ve Kanunun 133.maddesi uyarınca tahsil edilen miktar düşüldükten sonra kalan kısım (ithalat vergileri) tahsil edilir.

Mülkiyeti Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik bir kişiye ait olan ve kullanımı sonucunda elde edilen ürünün en az % 75'inin Türkiye Gümrük Bölgesinden ihraç edilmesi koşuluyla, bu bölgede yerleşik kişiye imalat işlerinde kullanılmak üzere gönderilen ölçme, kontrol, test araçları ve benzeri diğer araçlar ile *kalıp (fikstür),* çizim, taslak ve benzeri diğer araçlarla mülkiyeti Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik bir kişiye ait olan ve bu kişi tarafından Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik bir kişiye tamamı ihraç edilecek ürünün imalatında kullanılmak üzere, bedelsiz gönderilecek özel alet ve araçlar için *ithalat vergilerinden tam muafiyet suretiyle* geçici ithaline izin verilir.

Aşağıdaki makalemizde, geçici ithalat işlemlerine ilişkin mevzuat hükümleri ile konuya ilişkin kişisel görüşlerimize yer verilecektir.

I- GEÇİCİ İTHALATA İLİŞKİN BAZI MEVZUAT HÜKÜMLERİ

Geçici İthalat Rejimine İlişkin Hükümler; Milletlerarası Geçici İthalat Sözleşmesi (2004/7905 sayılı, 23.09.2004 tarihli Karar), 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 128 ilâ 134. maddeleri, Gümrük Yönetmeliği'nin 376 ilâ 394.maddeleri ile 4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nun Bazı maddelerinin Uygulanması Hakkında 2009/15481 Sayılı Karar'ın 16 ilâ 44.maddelerinde düzenlenmiştir.

Geçici İthalat Rejimi: Serbest dolaşıma girmemiş eşyanın ithalat vergilerinden tamamen ya da kısmen muaf olarak ve ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmaksızın, Türkiye Gümrük Bölgesi içinde kullanılması ve bu kullanım sırasındaki olağan yıpranma dışında, herhangi bir değişikliğe

uğramaksızın yeniden ihracına imkân sağlayan hükümlerin uygulandığı rejimdir ***(Gümrük Kanunu 128.maddesi).***

- Geçici ithalat izni, eşyayı kullanan veya kullandıran kişinin talebi üzerine izin başvurusunun yapıldığı gümrük idareleri tarafından verilir. İthal eşyası ile ilgili ayniyet tespitinin mümkün olmadığı hallerde, geçici ithalat rejiminin kullanılmasına izin verilmez. Ancak, eşyanın veya yapılacak işin niteliği itibariyle, ayniyet tespiti ile ilgili önlemlerin alınmamasının rejimin kötüye kullanılmasına sebep olmayacağı hallerde, gümrük idareleri vergilerin tümünü teminata bağlamak suretiyle, geçici ithalat rejiminin kullanılmasına izin verebilirler.

- Geçici ithalat rejimi kapsamında ithali talep edilen eşya için eşyayı kullanan veya kullandıran kişi tarafından yapılan başvuruya aşağıda belirtilen belgelerden biri veya bir kaçı da eklenir. Bu belgeler: a) Proforma fatura aslı ve iki nüsha tercümesi, b) İhtiyaç duyulursa eşyanın teknik özelliklerini gösterir katalog ve/veya teknik dokümanlar, c) Eşyanın gönderilme amacı ve süresini, bedelli veya bedelsiz olup olmadığı ile sair hususları kapsayan gönderici firma ile alıcı firma arasında imzalanmış bir anlaşma varsa bunun aslı ve tercümesi veya kiralamaya ilişkin gönderici firmanın yazısının aslı ve tercümesinden biri veya birkaçı olabilir. *Geçici ithalat izni, gümrük idarelerince eşyanın geçici ithalat rejimi amacına uygun olması ve izin başvurusunda belirtilen süre içinde eşyanın giriş ayniyetine uygun olarak gümrükçe onaylanmış yeni bir işlem veya kullanıma tabi tutulabileceğinin anlaşılması halinde verilir* ***(Gümrük Kanunu 129.madde, Gümrük Yöntmeliği 378.madde).***

- İthal eşyasının yeniden ihraç edilmesi veya gümrükçe onaylanmış yeni bir işlem veya kullanıma tabi tutulması için gerekli süreler, izin verilen kullanımın amacına uygun olacak şekilde Ticaret Bakanlığı'nca belirlenir. 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 131.maddesi uyarınca tespit edilecek özel süreler saklı kalmak üzere, eşyanın geçici ithalat rejimi altında kalma süresi azami yirmidört (24) aydır. Bununla birlikte, gümrük idareleri ilgili kişinin de kabul etmesiyle daha kısa süreler saptayabilir. Ancak, istisnai hallerde ve ilgilinin talebi üzerine, 130.maddede belirtilen sürelerin uzatılmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

1) *Geçici olarak ithal edilen eşyanın gümrük idaresince verilen izin süresi içinde yeniden ihraç edilmesi ya da gümrükçe onaylanmış yeni bir işlem veya kullanıma tabi tutulması esastır.* Ancak, izin hak sahibi tarafından izin süresi içinde veya süre bitiminden sonra rejime giriş gümrük idaresine veya eşyanın bulunduğu yere en yakın gümrük idaresine müracaat edilerek ek süre

talep edilebilir.

2) Gümrük idaresince verilen izin süresinin bitiminden sonra yapılan müracaatlarda, cezai hükümler saklı kalmak kaydıyla varsa alınması gereken ithalat vergileri bu sürenin bitiş tarihinden itibaren hesaplanır.

3) *Eşyanın rejim altında kalma süresinin verilecek ek sürelerle birlikte, Kanunun 130.maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen yirmidört (24) aylık süreyi aşmaması esastır.* ***Ancak:***

a) *Özelliği nedeniyle mülkiyeti devredilemeyen eşya,*

b) *Yirmi dört (24) aydan uzun süreli yatırımlarda kullanılan eşya,*

c) *Kamu kuruluşları, belediyeler ve sermayesinin tamamı devlete ait olan kamu iktisadi kuruluşları ile yapılan sözleşmeye istinaden ticari amaçla kullanılmak üzere getirilen, Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik bir kişi adına ve bu bölge dışında tescil edilmiş olan ambulans hava taşıtları, yangın söndürme hava taşıtları, zirai ilaçlama hava taşıtları ve sıhhi ilaçlama hava taşıtları ile bunların yenilenmesi, ayarı ve muhafazasına yönelik tamir ve bakım için gerekli olan yedek parça, aksesuar ve ekipmanlar için rejime giriş gümrük idaresince yirmi dört (24) ayı aşan süre uzatımı yapılabilir.* ***Geçici ithal edilen eşyanın yurt dışı edilmesi ya da gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması için dış ticaret mevzuatı ya da sair mevzuat gereğince ibraz edilmesi gereken uygunluk belgesi, kontrol belgesi, ithal lisansı, izin yazısı, gözetim belgesi, tahlil raporu gibi belgelerin alınması veya buna ilişkin işlemlerin yerine getirilmesi gerekir.*** Kiralama kapsamı hava taşıtlarının ve motorlarının iadesi için gereken teknik bakım süreci sırasında geçen süreler, işlem tarihinin başladığı tarihte durdurularak rejimde kalış süresinin hesaplanmasında göz önünde bulundurulmaz ve işlemin sonuçlandığı tarihten itibaren kalan süre işlemeye başlar ***(Gümrük Kanunu 130.madde, Gümrük Yönetmeliği 379 ve 380.maddeleri).***

Örnek 1: Antalya'da çeşitli spor tesisleri işleten X firmasının, İsviçre'de faaliyet gösteren Y firmasından ambulans helikopter kiraladığını ve kira bedeli olarak 50.000-USD ödediğini varsayalım. Söz konusu ambulans helikopter Türkiye'de iki yıldan (24 aydan) fazla kalabilir. Öte yandan ödenen 50.000-USD Y firması için menkul/gayrimenkul kazancı olduğu için dar mükellefiyet kapsamında sorumlu sıfatıyla 2 nolu KDV beyannamesi ve muhtasar beyanname ile ilgili vergi dairesine beyanda bulunularak % 18 KDV ile % 10 stopaj ödenmesi gerekir (Türkiye –

İsviçre arasında Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması gereği Gayri Maddi haklarda ve gayrimaddi kazançlarda vergi oranı % 10 olduğu için).

- Mülkiyeti, Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik bir kişiye ait olan ve *131.madde uyarınca konulmuş hükümlere tabi olmayan veya söz konusu hükümlere tabi olmakla birlikte, tam muafiyet suretiyle geçici ithalat iznine ilişkin hükümlerde öngörülen koşulları taşımayan eşyanın, kısmi muafiyet uygulanması suretiyle geçici ithalat rejiminden yararlanması mümkündür. Kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalat rejiminden yararlandırılmayacak eşyaya ilişkin liste Cumhurbaşkanınca belirlenir* ***(Gümrük Kanunu 132.madde).***

Örnek 2: Yukarıda (Örnek 1'de) yer alan ambulans helikopterin çeşitli (İthalatçı firmadan ve/veya söz konusu eşyadan kaynaklanan) nedenlerle tam muafiyet kapsamında ithal edilemediğini varsayalım. Bahse konu ambulans helikopter kısmi muafiyet uygulanması suretiyle geçici ithalat rejiminden yararlandırılarak Türkiye'ye ithal edilebilir.

- Kanunun 131 ve 132.maddeleri uyarınca Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen kısmi muafiyetten yararlandırılmayacak eşya, tam muafiyetten de yararlandırılmaz ***(Gümrük Yönetmeliği 377.madde).***

- Geçici ithaline izin verilen eşya, rejim altında kaldığı süre içinde giriş ayniyetine ve tahsis amacına uygun olarak tahsis edildiği yerde kullanılmak zorundadır. ***Rejim kapsamındaki eşya, giriş ayniyetini korumaya yönelik olağan bakım faaliyetleri dışında başka bir işleme tabi tutulamaz.*** Gümrük idareleri rejim süresi içerisinde değişik aralıklarla eşyanın tahsis edildiği yerde, tahsis amacına uygun olarak kullanılıp kullanılmadığını denetleme hakkına sahiptir ***(Gümrük Yönetmeliği 381.madde).***

Örnek 3: Yukarıda (Örnek 1'de) yer alan ambulans helikopter, geçici ithalat rejimi kapsamında giriş ayniyetini uygun şekilde, giriş ayniyatını korumaya yönelik olağan bakım faaliyetleri dışında başka bir işleme tabi tutulmadan, tahsis edildiği yerde, tahsis amacına uygun olarak kullanılması zorunlu olup, ilgili gümrük müdürlüğünün de farklı zamanlarda, değişik aralıklarla eşyanın tahsis edildiği yerde, tahsis amacına uygun olarak kullanılıp kullanılmadığını denetleme hakkına sahiptir.

- Türkiye'ye ithali yasak olan eşya, tüketilebilir nitelikteki eşya, ayniyet tespitinin yapılması mümkün olmayan eşya ile ülke ekonomisine zarar verebileceği Bakanlıkça belirlenecek eşya,

ithalat vergilerinden tam veya kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalat rejiminden yararlandırılmaz ***(4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nun Bazı maddelerinin Uygulanması Hakkında 2009/15481 Sayılı Karar'ın 40.maddesi).***

Örnek 4: Nükleer atıkların, çeşitli gıda maddelerinin insan, hayvan ve çevreye zararlı madde ve atıklarla, iç piyazsa ve yerli üreticiyi olumsuz etkileyecek maddeler ve eşyalar ithalat vergilerinden tam veya kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalat rejiminden yararlandırılmaz.

1) İthal eşyası için gümrük yükümlülüğü doğduğunda, gümrük vergilerinin tutarı, geçici ithalat rejimine ilişkin beyanda bulunulduğu tarihte söz konusu eşyaya ait vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurlarına istinaden tespit edilir. Ancak, tam muafiyet suretiyle geçici ithal edilen eşya ile ilgili olarak gümrük yükümlülüğü doğması halinde, 193.maddede belirtilen tarihte söz konusu eşyaya ilişkin vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurları esas alınır.

2) Kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalat hükümleri dışında herhangi bir nedenle ithal eşyası için gümrük yükümlülüğü doğması halinde, 1.fıkra uyarınca hesaplanan vergi tutarından 133. madde hükümlerine göre ödenen vergi miktarı düşülür ***(Gümrük Kanunu 134.madde).***

Örnek 5: Konya'da tarım sektöründe faaliyet gösteren Y firmasının Hollanda'dan 6 aylığına 75.000-EUR kira bedeli ödeyerek zirai ilaçlama uçağı kiraladığını ve bu uçağı 01.03.2020 tarihinde kısmi muafiyet kapsamında Türkiye'ye ithal ettiğini varsayalım. Söz konusu uçağın toplan gümrük vergi ve resimlerinin 100.000-TL olduğunu ve bir aylık vergi tutarı (% 3 = 3.000-TL) ve 6 aylık kira süresi vergi tutarı olan 18.000-TL'nin ilgili gümrük idaresince peşin olarak alındığını geri kalan vergilerin ise teminata bağlandığını, söz konusu zirai ilaçlama uçağının 01.09.2020 tarihinde kat-i ithalata tabi tutulduğunu varsayalım. 100.000-TL – 18.000-TL = 82.000-TL vergi tahsil edilerek ithal işlemi gerçekleştirilir. Şayet aynı eşyanın (zirai ilaçlama uçağının) tam muafiyet suretiyle geçici ithal edildiğini ve söz konusu eşyanın 10.10.2020 tarihinde kat-i ithalatına karar verildiğini varsayarsak; Söz konusu eşyaların kati ithalata tabi tutulduğu 10.10.2020 tarihindeki söz konusu eşyaya ilişkin vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurları esas alınarak Türkiye'ye ithali gerçekleştirilir. Öte yandan, ödenen 75.000-EUR kira bedeli Y firması için gayrimenkul/menkul kazancı olduğu için dar mükellefiyet kapsamında sorumlu sıfatıyla 2 nolu KDV beyannamesi ve muhtasar beyanname ile ilgili vergi dairesine beyanda bulunularak 75.000-EUR karşılığı TL tutarı kira bedeli üzerinden % 18 KDV ile % 10 stopaj ödenmesi gerekir (Türkiye – Hollanda arasında Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması

gereki Gayri Maddi haklarda ve gayrimaddi kazançlarda vergi oranı % 10 olduğu için).

- Geçici ithalat rejimi kapsamında ithal edilen eşyanın yeniden ihraç edilmesi ya da serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulması durumunda alınan teminat iade edilir. Geçici ithalat rejimi kapsamında ithal edilen eşyanın izin hak sahibi veya temsilcisi tarafından yeniden ihracından sonra teminatın çözülmesi için giriş işlemini yapan gümrük idaresine dilekçe ile başvurulması gerekir. Bu istek üzerine, geçici ithalat ve yeniden ihracat beyannameleri incelenerek, giren eşyanın şartlarına uygun olarak yeniden ihraç edildiğinin anlaşılması durumunda bu eşyaya ilişkin teminat çözülür. Nakit teminat dışında teminat verilmiş ise 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 207.maddesi gereği şartlı muafiyete ilişkin beyannamenin (rejime giriş beyannamesinin) tescil tarihinden başlamak üzere, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51.maddesine göre tespit edilen gecikme zammı tahsil edilir. İndirimli teminat verilmiş ise Gümrük Kanunu'nun 207.maddesi gereği gecikme zammı, teminatın nakit verilen kısmı dışında kalan kısım ile teminat verilmeyen kısmın tümü için uygulanır ve eşyaya ilişkin teminat çözülür ***(Gümrük Kanunu 207.madde, Gümrük Yönetmeliği 388.madde).***

Örnek 6: Beşinci örneğimizdeki zirai ilaçlama uçağının 01.03.2020 tarihinde tam muafiyet kapsamında geçici ithal edildiğini (Gümrük vergi ve resimlerinin teminata başlandığını) ve bir yıl sonra (01.03.2021 tarihinde) yeniden ihraç edildiğini varsayalım. Geçici ithalat rejimi kapsamında ithal edilen söz konusu eşyanın izin hak sahibi veya temsilcisi tarafından yeniden ihracından sonra teminatın çözülmesi için giriş işlemini yapan gümrük idaresine dilekçe ile başvurulması üzerine, geçici ithalat ve yeniden ihracat beyannameleri incelenerek, giren eşyanın şartlarına/ayniyetine uygun olarak yeniden ihraç edildiğinin anlaşılması durumunda bu eşyaya ilişkin teminat çözülür.

Geçici İthal Eşyasının Yeniden İhracı:

1) Yazılı, sözlü veya başka tasarruf yoluyla beyan edilerek geçici ithal edilen eşya tekrar aynı şekilde beyan edilmek suretiyle yeniden ihraç edilebilir.

2) Beyanın yazılı olarak yapılması halinde, izin hak sahibi/temsilcisi tarafından gümrük beyannamesi verilir.

3) Bu beyannamelerin işlemleri ihracat rejimi hükümlerine göre yapılır. Söz konusu beyannamelerde yeniden ihraç eşyasına ilişkin hususlardan başka geçici olarak ithal edildiği

gümrük idaresi ve geçici ithalata ilişkin beyannamenin tescil tarih ve sayısına yer verilir. Geçici ithalata ilişkin beyannamenin bir örneği ihracata ilişkin beyannameye eklenir.

4) Bir ihracat beyannamesi ile ihraç edilecek eşyanın kabını teşkil eden ambalajlar çeşitli geçici ithal beyannameleri ile ithal edilmiş ise, yeniden ihraç edilecek ambalaja ait geçici ithal beyannamelerinin tarih ve sayısı ve rejime giriş gümrük idareleri ile her beyannameden mahsubu istenilen miktar ihracatçı tarafından ayrıntılı olarak ihracat beyannamelerinde belirtilir veya beyannameye bu bilgilerin yer aldığı bir liste eklenir.

5) Muayene ile görevli memurlar, yeniden ihraç sırasında eşyanın ilk giriş ayniyetine uygun olup olmadığını tespit eder ve ihracat beyannamelerine ayniyetine uygun olduğu hakkında onaylı ve imzalı şerh verirler. *Onaylanmış kişi statü belgesi veya yetkilendirilmiş yükümlü sertifikası sahipleri için ayniyet tespitine ilişkin farklı düzenlemeler yapmaya Bakanlık yetkilidir.*

6) Geçici ithalat rejimine tabi tutulan ve ek süreler dahil yurtta kalma süresi aşılarak yurt dışı edilmek istenen eşyanın; a) Süresi içinde ek süre talep dilekçesinin ilgili gümrüğün kaydına alındığının belgelendirilmesi koşuluyla, süreye ilişkin talebin sonuçlandırılması beklenilmeden ve geçici ithalat izni verilen eşya için tahakkuk ettirilen vergiler karşılığı alınan teminat iade edilmeksizin, b) Süresi içinde ek süre talebinde bulunulmadığı ya da bunun belgelendirilemediği durumlarda, Kanunun 238 ve 241.maddeleri uyarınca alınması gereken cezanın tahsil edildiğinin veya teminata bağlandığının anlaşılması halinde, yurt dışına çıkışına izin verilir.

7) *Geçici ithal edilen eşyanın yeniden ihracına ilişkin 1 ilâ 6.fıkra hükümleri, geçici ithal edilen eşyanın başka bir gümrükçe onaylanmış işlem veya kullanıma tabi tutulması halinde de uygulanır* (***Gümrük Yönetmeliği 387.madde).***

Geçici İthal Eşyası İçin İzin Hak Sahibi Tarafından Yapılamayacak İşlemler: Geçici ithalat rejimi kapsamındaki eşya kiralanamaz, ödünç verilemez, bir başkasının kullanımına bırakılamaz, devredilemez ve satılamaz ***(2009/15481 Sayılı Karar'ın 43.maddesi).***

Süre: Bu Kısım uyarınca geçici ithalat rejimi kapsamında Türkiye Gümrük Bölgesine girecek eşya, bu Kısımda belirlenen süre kadar (En fazla iki yıl) Türkiye Gümrük Bölgesinde kalabilir. Belirlenen bir süre bulunmaması durumunda, bu süre, geçici ithalatın amacı, eşyanın kullanım yeri, vb. kriterler dikkate alınarak Bakanlıkça belirlenir. Ancak, verilecek bu süre Kanunun 130.maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen usul ve esaslar uyarınca uzatılmış süreler hariç,

hiçbir koşulda yirmidört (24) ayı geçemez ***(2009/15481 Sayılı Karar'ın 44.maddesi).***

Örnek 7: Afyon'un İscehisar ilçesinde faaliyet gösteren X firmasına Almanya'da faaliyet gösteren Y firması tarafından bedelsiz olarak mermer kesme makinesi gönderildiğini ve söz konusu makinenin tam muafiyet kapsamında geçici olarak ithal edildiğini ve her hangi bir yurtta kalış süresi belirlenmediğini varsayalım. Söz konusu eşyanın yurtta kalış süresi (uzatma süreleri hariç) yirmidört (24) ayı geçemez.

- **Eşyanın Geçici İthalat Rejimi Altında Kalması İçin Belirlenmiş Olan Süre İçerisinde Yapılan Ek Süre Talebinin, Gümrük İdaresince Olumsuz Olarak Değerlendirileceği Durumlarda*;***

a) Gümrük Yönetmeliği'nin 380.maddesi hükmü çerçevesinde kalan süre de dikkate alınarak sürecin çabuklaştırılması, mümkün olması halinde de kalan süreden önce, olumsuz olarak değerlendirilen talebin yükümlüye tebliğ edilmesi,

b) Ek süre talebinin değerlendirilmesi sürecinde, kalan sürenin dolacağı durumlarda, ek süre için yapılan başvurunun gümrük idaresince kayda alındığı tarih ile olumsuz olarak değerlendirilen talebin yükümlüye tebliğ edileceği tarih arasında geçecek sürenin 7 (yedi) iş gününü aşmaması, ek süre için yapılan başvurunun kayda alındığı tarih esas alınarak kalan sürenin belirlenmesi ve yükümlüye yapılacak tebligatta, eşyanın yeniden ihraç edilmesi ya da gümrükçe onaylanmış yeni bir işlem ve kullanıma tabi tutulması için tebliğ tarihini takiben bu sürenin verilmesi, şeklinde işlem yapılması gerekir ***(Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 2009/118 sayılı Genelgesi).***

Bilindiği üzere; 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 181.maddesinde geçici ithalata ilişkin gümrük yükümlülüğü de düzenlenmiştir. Bu kapsamda, 5300 rejim kodu ile beyan edilen ve gerek tam muafiyet (TAMM) gerekse kısmi muafiyet (KISM) seçilerek yurda geçici girişi yapılan eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulmak istenilmesi halinde, 4053 (Geçici ithalat rejimi kapsamında ithal edilen eşyanın muafiyete tabi olmadan serbest dolaşıma girişi ile eş zamanlı yurtiçi kullanımı) rejim kodu ile yeni bir gümrük beyannamesi verilmesi gerekmektedir. Bu itibarla;

1) Tam muafiyet suretiyle geçici ithal edilen eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulmak istenmesi halinde tahsil edilecek gümrük vergileri tutarının, söz konusu eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimine ilişkin beyanda bulunulduğu tarihte (4053 rejim kodlu yeni beyannamenin

tescil tarihinde) geçerli bulunan vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurlarına istinaden tespit edilmesi,

2) Kısmi muafiyet suretiyle geçici ithal edilen eşyanın serbest dolaşıma sokulmak istenilmesi halinde de gümrük işlemlerinin yine 4053 rejim kodlu yeni gümrük beyannamesi üzerinde tekemmül ettirilmesi, ancak 4053 rejim kodlu yeni gümrük beyannamesinde referans tarihi olarak geçici ithale ilişkin 5300 rejim kodlu önceki gümrük beyannamesinin tescil tarihinin girilmesi ve tespit edilen gümrük vergileri tutarından Gümrük Kanunu'nun 133.maddesi uyarınca tahsil edilen verginin düşülmesi gerektiğinden, söz konusu düşümle ilgili işlemlerin, yine 4053 rejim kodlu yeni beyanname üzerinde;

a) Muayene Memurunun 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 133.maddesi uyarınca tahsil edilen vergiyi sistemin tahakkuk ettirmiş olduğu vergiden düşerek yeni bir tahakkuk oluşturması,

b) Muayene Memuru tarafından oluşturulan tahakkuk doğrultusunda BİLGE Sisteminde beyannameye bağlı manuel tahakkuk yaratılarak/yapılarak tahsil edilmesi gereken vergilerin vezne tarafından tahsil edilmesi,

c) Daha sonra, beyannameden otomatik olarak gelen tahakkukun "Mahsup Kapat" seçeneği ile önceden tahsil edilen vergilere mahsup edilmesi, suretiyle işlem yapılması gerekmektedir ***(Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 2009/33 Sayılı Genelgesi).***

Örnek 8: 7.örneğimizde yer alan mermer kesme makinesinin 5300 rejim kodu ile beyan edilerek (gerek tam muafiyet, gerekse kısmi muafiyet seçilerek) yurda geçici girişi yapıldığını, daha sonra memnun kalınarak, eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimine/ithalata tabi tutulmak istenildiğini varsayalım.

a) Tam muafiyet suretiyle geçici ithal edilen eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulmak istenmesi halinde tahsil edilecek gümrük vergileri tutarının, söz konusu eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimine ilişkin beyanda bulunulduğu tarihte (4053 rejim kodlu yeni beyannamenin tescil tarihinde) geçerli bulunan vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurlarına istinaden tespit edilmesi,

b) Kısmi muafiyet suretiyle geçici ithal edilen eşyanın serbest dolaşıma sokulmak istenilmesi halinde de gümrük işlemlerinin yine 4053 rejim kodlu yeni gümrük beyannamesi

üzerinde tekemmül ettirilmesi, ancak 4053 rejim kodlu yeni gümrük beyannamesinde referans tarihi olarak geçici ithale ilişkin 5300 rejim kodlu önceki gümrük beyannamesinin tescil tarihinin girilmesi ve tespit edilen gümrük vergileri tutarından Gümrük Kanunu'nun 133. maddesi uyarınca tahsil edilen verginin düşülmesi gerekir.

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 238. maddesinin 1.fıkrasına göre; "*241. maddenin üçüncü fıkrasının (h), (l) ve (m) bentleri, dördüncü fıkrasının (g) ve (h) bentleri ile beşinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen durumlar hariç, dâhilde işleme rejimi, gümrük kontrolü altında işleme rejimi ile* ***geçici ithalat rejimine ilişkin hükümlerin ihlali halinde eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı, tam muafiyet suretiyle geçici olarak ithal edilen özel kullanıma mahsus taşıtlar için gümrük vergileri tutarının dörtte biri oranında para cezası verilir.*** Ancak, dâhilde işleme rejimi kapsamı ithal eşyasının, işleme faaliyetindeki hali veya işlem görmüş ürün hali de dahil olmak üzere rejim çerçevesinde izin verilen yerlerde tespiti halinde, ithal eşyasının gümrük vergileri tutarının iki katı oranında para cezası verilir. *Bu cezanın ödeme süresi içinde eşyanın gümrükçe onaylanmış başka bir işlem veya kullanıma tabi tutulmaması halinde eşyanın gümrük vergileri tutarında para cezası tahsil edilir.*"

Örnek 9-a) Afyon Belediyesi tarafından şehir içi yolcu taşımasında kullanılmak üzere Almanya’dan otobüs kiralandığı ve tam muafiyet suretiyle geçici olarak Türkiye’ye ithal edildiği, ilgili gümrük idaresince yapılan denetim sonucunda da özel kullanıma mahsus söz konusu otobüsün *geçici ithalat rejimine ilişkin hükümleri ihlal ettiği,* bahse konu otobüsün gümrük vergi ve resimleri toplamının 100.000-TL olduğunu varsayalım. Uygulanacak ceza ***gümrük vergileri tutarının dörtte biri, yani 25.000-TL olacaktır.***

b) örneğimizde yer alan mermer kesme makinesinin 5300 rejim kodu ile beyan edilerek, ***kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalinin yapıldığını,*** daha sonra geçici ithalat rejimine ilişkin hükümlerin ihlal edildiğini, bahse konu mermer kesme makinesinin gümrüklenmiş değerinin 500.000-TL olduğunu varsayalım. Uygulanacak ceza ***eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı, yani 1.000.000-TL olacaktır.***

- Gümrük Yönetmeliği’nin 195.maddesinin birinci fıkrası uyarınca, gümrük idareleri, zorunlu olan hallerde, gümrüğe sunulan ve gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanım talep edilen eşyanın, bu işlem veya kullanım şartlarına uyulmasını sağlamak amacıyla, başka kurumlarda ekspertizini yaptırmak da dâhil olmak üzere ayniyetinin tespitine yönelik önlemleri almaktadır.

Ayrıca, mezkur Yönetmeliğin 384.maddesinin birinci fıkrası ve 387.maddesinin beşinci fıkrası uyarınca, geçici ithalat sırasında, eşyanın ilk giriş ayniyetine uygun olup olmadığının tespit edilmesi gerekmektedir. Bununla birlikte, Gümrük Yönetmeliğin 195.maddesinin üçüncü fıkrası, 384.maddesinin ikinci fıkrası ve 387.maddesinin beşinci fıkrası uyarınca, onaylanmış kişi statü belgesi sahipleri veya yetkilendirilmiş yükümlü sertifikası sahipleri için ayniyet tespitine ilişkin farklı düzenlemeler yapmaya Bakanlığımız yetkili kılınmıştır.

Bu kapsamda, geçici ithalat rejimi çerçevesinde Türkiye Gümrük Bölgesine giriş yapacak ve yeniden ihraç edilecek eşya ile ihraç edildiği şekliyle geri gelmek üzere geçici ihraç edilecek ve yeniden ithal edilecek eşyanın ayniyet tespitinin aşağıda belirtildiği şekilde yapılması gerekmektedir.

Geçici İthalat Eşyasına İlişkin İşlemler; 2153, 2353, 3153, 3158, 4053, 4058, 4253, 4258, 5300, 5321, 5323, 5341, 5351,5352, 5371, 5391, 5800, 7153, 7158 rejim kodları kapsamında;

a) Yetkilendirilmiş yükümlü sertifikasına sahip kişiler tarafından beyan edilen her türlü eşyanın,

b) Onaylanmış Kişi Statüsüne İlişkin Gümrük Genel Tebliği’nin (Seri No:1) 42.maddesinin birinci fıkrasında belirtilen koşulları taşıyan ve mezkur maddede belirtilen kolaylıklardan faydalanma hakkı bulunan yükümlüler tarafından, ekli listede yer alan GTİP'lerden beyan edilen; eşyanın taşınmasına veya ambalajlanmasına mahsus eşya, palet, uçak, uçak motorları, uçak motorlarının aksam ve parçalarının, fiziki kontrolü gerektirir özel durumlar hariç olmak üzere, sadece ayniyet tespiti gerekçesiyle kırmızı hatta yönlendirilmemesi gerekmektedir.

Geçici İhracat Eşyasına İlişkin işlemler; 2300, 2340, 2342, 6123, 6323, 6771, 7123 rejim kodları kapsamında;

a) Yetkilendirilmiş Yükümlü Sertifikası sahibi kişilerce yukarıda belirtilen rejim kodları kapsamında beyan edilen her türlü eşyanın,

b) Onaylanmış Kişi Statüsüne İlişkin Gümrük Genel Tebliği'nin (Seri No:1) 42/A maddesinin birinci fıkrasında belirtilen koşulları taşıyan ve mezkur maddede belirtilen kolaylıklardan faydalanma hakkı bulunan yükümlüler tarafından, ekli listede yer alan GTİP'lerden beyan edilen; eşyanın taşınmasına veya ambalajlanmasına mahsus eşya, palet, uçak, uçak motorları, uçak motorlarının aksam ve parçalarının, fiziki kontrolü gerektirir özel durumlar hariç olmak üzere, sadece ayniyet

tespiti gerekçesiyle kırmızı hatta yönlendirilmemesi gerekir ***(Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 2019/9 Sayılı Genelgesi).***

ATA Kısaltması; Fransızca "Admission Temporaire", İngilizce "Temporary Admission" kelimelerinin ilk harflerinin birleştirilmesiyle geçici kabul anlamına gelen bir sözcüktür.

ATA Karnesi; Taşıma araçları hariç olmak üzere eşyanın geçici ithali için kullanılan, ayniyet tespitine yarayan ve ithalat vergileri ile ithalatta alınan diğer vergilerin uluslararası alanda geçerli şekilde teminata bağlandığını gösteren, gümrük beyannamesi olarak kabul edilen, uluslararası bir gümrük belgesidir ***(ATA Karnelerine İlişkin 4 Seri Nolu Gümrük Genel Tebliği'nin 2.maddesi).***

Rejimin İşleyişi: *ATA Karnesi ibrazı suretiyle Türkiye'ye geçici ithali yapılacak eşyaya ilişkin olarak, ATA Karnesi, beyanname yerine geçen bir belge olduğundan, ayrıca geçici ithalat beyannamesi düzenlenmesine gerek bulunmamaktadır.*

a) ATA Karnesinin kabul edilmesi için; Eşyayı beraberinde getiren kişi tarafından ibraz edilen ATA Karnesinin, Geçici İthalat Sözleşmesi eki Ek A uyarınca düzenlenmiş olması, Türkiye Gümrük Bölgesinde geçerli olması, eşyanın bu Tebliğin 1 Nolu ekinde yer alan ülkemizin taraf olduğu Geçici İthalat Sözleşmesi ekleri kapsamında getirilebilecek eşya listesinde bulunması ve söz konusu ekteki şartları taşıması gerekmektedir.

Gümrük idarelerince, yukarıdaki hususlarla birlikte ATA karnesinde (A)'dan (G)'ye kadar olan kutulardaki bilgilerin doğru olduğunun ve karnenin ithal sayfası (Importation) üzerindeki "F.Geçici İthalat Beyanı" bölümünün doldurulup, imzalandığının anlaşılması halinde, karne hamilinden veya temsilcisinden açık tebligat adresinin ve kimlik bilgilerinin bildirilmesi istenir ve ibraz edilmesini müteakip karnenin geçerlilik süresi içerisinde olmak kaydıyla tescili yapılır.

b) ATA Karnesinin tescili; gümrüklerde tutulan deftere usulüne göre kaydı yapılmak, karnenin ithal sayfası (Importation) ve ithalat koçanı üzerine tescil sıra numarası ve tarihi konulmak ve eşyanın getiriliş amacı ile Geçici İthalat Sözleşmesi'nin hangi eki kapsamında ithal edildiği ve eşyanın yeniden ihraç edileceği son günün tarihi, karnenin geçerlilik tarihini aşmamak üzere ithal sayfasının (H) (b) kutusuna yazılarak, görevli memur tarafından imzalanmak ve resmi mühürle mühürlenmek suretiyle yapılır. Ayrıca, tescilden önce giriş gümrük idaresinin adı çıkış sayfasının H (e) kutusuna kaydedilir. Ancak, bu bilgilerin tescil defteri yerine gümrük idaresinin bilgisayar

kaydına alınması halinde de tescil yapılmış olur.

c) Tescil edilen ATA Karnesi muayene ile görevli memura havale edilir.

d) Kendisine havale verilen ATA Karnesini alan muayene ile görevli memur, karnede kayıtlı eşya ile geçici ithali talep edilen eşyanın birbirine uygunluğunu inceler. Ayrıca eşyanın yurt dışına çıkışı sırasında hiçbir anlaşmazlığa yer verilmemesi açısından, eşyanın ayniyetini tespite yarayacak ayrıntılarını, varsa özel seri numaralarını ve diğer ayırt edici alametlerini bir tutanağa bağlamak suretiyle tespit eder. Eşyanın yurtta kalma süresi sonu ile geçici ithali yapılan eşyaya ilişkin ilgili gümrük idaresince yapılacak denetimlerin daha sağlıklı olması için eşyanın tahsis yeri ve tahsis amacı açıkça belirtilir.

e) Muayene ile görevli memur tarafından düzenlenen ayniyet tespit tutanağının bir örneği çıkış işlemlerine esas olmak üzere ATA Karnesinin çıkış parçasına eklenir.

f) Yapılan bu işlemlerden sonra ATA Karnesinin ilgili bölümlerine meşruhat verilir, mühür ve imza tatbik edildikten sonra ithal sayfası koparılır ve ATA Karnesi kapsamı eşyanın gümrüklü sahadan ayrılmasına izin verilir. Karne kapsamı eşyanın yurda geçici ithali nedeniyle ayrıca karne sahiplerinin pasaportlarına özel işaretler konulmasına gerek yoktur.

g) Memurlar tarafından görevli oldukları süre içerisinde işlem gördükten sonra koparılarak biriktirilen ATA Karnesi ithal sayfaları nöbet sonunda imza karşılığı ilgili servise teslim edilir.

h) Karnenin ithal sayfaları yasal takiplerde kullanılmak üzere muhafaza edilir ***(ATA Karnelerine İlişkin 4 Seri Nolu Gümrük Genel Tebliği'nin 4.maddesi).***

Rejimin Sona Ermesi ve Karne Kaydının Kapatılması:

1) ATA Karnesi ile geçici ithali yapılan eşyanın çıkışının talep edilmesi halinde, çıkış gümrük idaresince ATA Karnesinin çıkış koçanına ve çıkış sayfasına gerekli meşruhat verilir, mühür ve imza tatbik edildikten sonra çıkış sayfası koparılır ve ATA Karnesi kapsamı eşyanın yurt dışına çıkışına izin verilir. Ancak, yurtta kalma süresi (uzatılmış süreler dahil) aşılarak yurt dışı edilmek üzere çıkış gümrüğüne getirilen eşya için aşılan süreye bağlı olarak 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 238 ve 241.maddeleri uyarınca alınması gereken cezanın tahsil edildiğinin veya ceza tutarının teminata bağlandığının ya da eşyanın CIF kıymeti karşılığı dövizin güvenceye bağlandığının anlaşılması halinde eşyanın yurt dışına çıkarılmasına müsaade edilir.

2) ATA Karnesinin çıkış sayfaları işlemi yapan gümrük idaresinde muhafaza edilir.

3) ATA Karnesi kapsamı eşyanın kaza veya mücbir sebep sonucu ciddi olarak hasar görmesi halinde, geçici ithalat rejiminin sona ermesi amacıyla, gümrük idaresinin uygun görmesi durumunda eşya;

a) Hasarlı olarak gümrük idaresine sunulduğu tarihte ödenmesi gereken ithalat vergilerine tabi tutulabilir.

b) Geçici ithalat rejiminden yararlanan şahsın ödemesi gereken ithalat vergilerinden muaf tutularak, Hazine'ye hiçbir masraf getirmeksizin gümrük idaresine terk edilebilir.

c) Masrafı geçici ithalat rejiminden yararlanan şahsa ait olmak kaydı ile gümrük gözetimi altında imha edilebilir; imhadan sonra geriye kalan artık ve döküntülerin bunların kaza veya mücbir sebepten sonra gümrük idaresine sunuldukları durumlarında ve o tarihte ödenmesi gereken ithalat vergilerine tabi tutulabilir. ATA karnesi kapsamı eşyanın kaza veya mücbir sebep nedeniyle tümüyle kullanılamaz hale geldiğinin veya tamamen kaybolduğunun 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 186.maddesi çerçevesinde kanıtlanması halinde, geçici ithalat rejimi sona erer ve geçici ithalat rejiminden yararlanan şahıs ithalat vergilerinden muaf tutulur ***(ATA Karnelerine İlişkin 4 Seri Nolu Gümrük Genel Tebliği'nin 5.maddesi).***

Süre: *Geçici ithal tarihinden itibaren 6 aydan az olmayacak şekilde yurtta kalma süresi verilebilir.* ATA Karneleri kapsamında yurda geçici ithali yapılan eşyanın, geçici ithali sırasında tespit edilen yurtta kalma süresinden daha uzun bir süre yurtta kalmasının istenilmesi halinde, bir dilekçe ile gümrük idaresine müracaat edilerek, karnenin geçerlilik süresini geçmemek üzere süre uzatımı talebinde bulunulması gerekir. Süre uzatımı talebinin yasal süresi içinde yapıldığının, eşyanın tahsis yerinde tahsis amacına uygun olarak kullanıldığının ve ilk giriş ayniyetine uygun olarak bulunduğunun anlaşılması halinde, karne geçerlilik süresini aşmayacak şekilde süre uzatımı yapılır ***(ATA Karnelerine İlişkin 4 Seri Nolu Gümrük Genel Tebliği'nin 7.maddesi).***

- ATA Karnesi ile yurda geçici olarak ithal edilmesine karşın *Karnede belirtilen yurtta kalma süresi içinde yurt dışı edilmediği ya da gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmadığı anlaşılan eşya ile ilgili olarak, gümrük idarelerince TOBB'a yapılacak tebligatın*, geçici ithalat eşyasının yurtta kalma süresi sonundan itibaren değil, *Karnenin geçerlilik süresinin bitim*

tarihinden itibaren yapılması gerekmektedir. ATA Karnesi ile geçici ithalat işlemlerinin karne hamilince yapılması gerekmekle birlikte, bunun her zaman mümkün olmamasından hareketle işlemlerin karne hamili dışında "B.Temsilci" bölümünde kayıtlı kişiler tarafından yapılmak istenilmesi halinde, vekaletname vb. herhangi bir belge aranmaksızın, işlemlerin ikmal edilmesi ve "F.Geçici İthalat Beyanı" bölümünün de bu kişiler tarafından imzalanması gerekir ***(Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 2009/29 Sayılı Genelgesi).***

Rejim Şartları: Geçici İthalat Sözleşmesi uyarınca ATA Karnesi ibrazı ile yurda geçici ithaline izin verilen eşyanın tahsis yerinde, tahsis amacına ve ilk giriş ayniyetine uygun olarak karne hamili tarafından kullanılması ve karnede belirtilen süre içerisinde yurt dışı edilmesi veya gümrükçe onaylanmış yeni bir işlem veya kullanıma tabi tutulması zorunludur. Bu hususun takibi için, giriş gümrük idaresi tarafından her ayın ilk iş günü kayıtların kontrolü yapılarak, yurtta kalma süresi sona eren ancak yurtta kalma süresi tamamlandıktan 20 (yirmi) gün geçtiği halde işlemleri tamamlanmamış olan karne kapsamı eşya için gümrük vergileri ve ithalatta alınan diğer vergilerin tahsili için Geçici Kabul Belgelerine İlişkin Ek A'nın 8 ve 9 uncu maddeleri hükümleri göz önünde bulundurularak, bu Tebliğin 10.maddesinde belirtilen işlemler yapılır ***(ATA Karnelerine İlişkin 4 Seri Nolu Gümrük Genel Tebliği'nin 9.maddesi).***

Rejim Şartlarının İhlali ve Ceza Uygulaması: Giriş gümrük idareleri tarafından ATA Karnesi kapsamı eşyanın geçici ithali esnasında BİLGE Sisteminde ve karne üzerinde belirtilen yurtta kalma süresi içerisinde, süre uzatımı talebinde bulunulup bulunulmadığı veya yeniden ihraç edilip edilmediği ya da gümrükçe onaylanmış yeni bir işlem veya kullanıma tabi tutulup tutulmadığı araştırılır. Yapılan araştırma neticesinde karnede belirtilen şartların yerine getirilmediğinin anlaşılması halinde, aşağıda belirtilen şekilde işlem yapılır: a) ATA Karnesi ile yurda geçici olarak ithal edilmesine karşın karnede belirtilen yurtta kalma süresi içinde yurt dışı edilmediği veya gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmadığı anlaşılan eşya için, Geçici Kabul Belgelerine İlişkin Ek A'nın 8/4 üncü maddesi uyarınca kefil kuruluşa, karnenin geçerlilik süresinin bitim tarihinden itibaren 1 (bir) yıl içerisinde tebligat yapılması gerekir. b) İlgili gümrük idaresince, Geçici İthalat Sözleşmesinin Geçici Kabul Belgelerine İlişkin Ek A'nın 8.maddesi uyarınca kefil kuruluşun ödemekle sorumlu olduğu tutar hesaplanır. Bu tutar, gümrük vergileri ve ithalatta alınan diğer vergiler (ithal vergi ve resimleri) toplamının % 10 fazlasını aşamaz. Karnenin geçerlilik süresinin bitim tarihinden itibaren 1 (bir) yıl içinde kefil kuruluşa (Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği) bu Tebliğin 2 No.lu ekinde yer alan örneğe uygun yapılan

tebligatta, eşyanın kanuni yurtta kalma süresi içerisinde yeniden ihraç edildiğine veya ATA Karnesinin usulüne uygun olarak diğer bir surette mükellefiyetten ibra olunduğuna dair delil vermek hususunda talep tarihinden itibaren Geçici Kabul Belgelerine İlişkin Ek A'nın 9/1-a maddesi uyarınca 6 (altı) aylık süre tanınır. c) Bu deliller talep tarihinden itibaren tanınan 6 (altı) aylık süre içinde verilmezse, teminat veren kurum, gümrük vergileri ile ithalatta alınan diğer vergileri süresinin bitiminden itibaren en geç 7 (yedi) gün içinde tebligatta bulunan gümrük idaresine derhal öder ya da teminat olarak yatırır. d) Geçici Kabul Belgelerine İlişkin Ek A'nın 9/1-c maddesi uyarınca, gümrük vergileri ile ithalatta alınan diğer vergilerin teminata bağlandığı veya ödendiği tarihten itibaren 3 (üç) ay içinde delil verilmesi halinde, teminat olarak yatırılan veya ödenen tutar iade edilir. Aksi takdirde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 56.maddesi çerçevesinde işlem yapılır. e) Gümrük idaresi, (b) ve (d) bentlerinde kefil kuruluşa tanınan süre içinde ödenmeyen gümrük vergileri ile ithalatta alınan diğer vergiler ile % 10 fazlasını sürelerin bitim tarihinden itibaren (6 ay + 7 gün) en geç 7 (yedi) gün içinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 54 ve müteakip maddeleri uyarınca kefil kuruluştan (Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği), Gümrük Kanunu'nun 207/b ve 238.maddelerine göre alınması gereken para cezası tutarı ile faizi ise karne hamilinden tahsil etmek üzere gerekli işlemleri yapar ***(ATA Karnelerine İlişkin 4 Seri Nolu Gümrük Genel Tebliği'nin 10.maddesi).***

Yurt Dışında Yerleşik Karne Hamiline Yapılacak Tebligatlar: ATA Karnesi ile yurda geçici ithali yapılan ve yurtta kalma süresi içinde yurt dışı edilmemesi nedeniyle karne hamili hakkında Gümrük Kanunu'nun 207/b ve 238.maddeleri uyarınca işlem yapılan eşya için tahakkuk ettirilen ceza tutarının tahsili amacıyla 184 no.lu form ile Tebliğin 3 nolu ekinde yer alan örneğine uygun olarak (karne hamilinin tabi olduğu ülkenin resmi diline uygun olarak) düzenlenen ceza kararının 7201 sayılı Tebligat Kanunu'nun 25.maddesine istinaden Dışişleri Bakanlığı aracılığı ile yurt dışında yerleşik muhatabına tebliğ edilebilmesi için söz konusu tebligat evraklarının Gümrükler Genel Müdürlüğü'ne gönderilmesi gerekir. Ancak, tahakkuk ettirilen amme alacağının çeşitli nedenlerle muhatabına tebliğ edilememesi veya tebliğ edilmesine karşın ödenmemesi durumunda söz konusu meblağın tahsili için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 54.maddesinde yazılı hallerin mevcudiyeti halinde bu usullerden birinin uygulanmasına tevessül edilir. Mümkün değil ise yurt dışında yerleşik ödeme emri muhataplarının kimliklerinin sınır kapılarına bildirilmesi suretiyle yeniden Türkiye'ye geldiklerinde

amme alacağının tahsil edilmesi şeklinde işlem tesis edilir ***(ATA Karnelerine İlişkin 4 Seri Nolu Gümrük Genel Tebliği'nin 11.maddesi).***

Çıkış Sayılan Haller: ATA Karnesi ile "Geçici İthalat Rejimi" uyarınca yurda geçici ithali yapılan eşyanın karnenin geçerlilik süresi içerisinde yurt dışı edilmesi esastır. Ancak, eşyanın yurt dışı edilmesinden vazgeçilerek, serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulması veya çıkış hükmünde geçici depolama yeri veya antrepoya konulması ya da Hazine'ye herhangi bir külfet getirmeksizin resmi makamların nezareti altında imha edilmesi çıkış hükmündedir. Ayrıca, ATA Karnesi ile yurda geçici ithali yapılan eşyanın ihraç edildiği tasdikli çıkış koçanı ile tevsik edilemiyorsa, Geçici Kabul Belgelerine İlişkin EK A'nın 10/2-a maddesi uyarınca; a) İthalata veya eşyanın yeniden ithaline dair diğer bir akit tarafın gümrük makamlarınca, ATA Karnesinde verilen bilgilere veya eşyanın yeniden ithalinde karneden koparılan varaka üzerinde bulunan bilgilere dayanılarak verilen, teyit edilebilen bir ithalat veya yeniden ithalata ait olan ve yeniden ihracattan sonraki bir tarihi taşıyan belgeyi, b) Eşyanın yurt dışında bulunduğunu doğrulayan diğer herhangi bir geçerli belgeyi, eşyanın ihraç edildiğine dair belge olarak kabul edebilir ***(ATA Karnelerine İlişkin 4 Seri Nolu Gümrük Genel Tebliği'nin 12.maddesi).***

ATA Karnesi Kayıtlarının Kapatılması: ATA Karnesi ile yurda geçici ithaline izin verilen eşyanın, geçici ithalat rejimi şartlarının yerine getirilmesi suretiyle yurtta kalma süresi içinde yurt dışı edilmesi veya bu Tebliğin 8 ve 12.maddelerinde belirtilen işlemlerden herhangi birine tabi tutulması halinde, geçici ithal kayıtları kapatılır. Ayrıca, ATA Karnesi kayıtlarının, çeşitli nedenlerle takibat sonucunda kapatılması halinde, kapatma teyitlerinin Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'ne en kısa sürede gönderilmesi gerekir ***(ATA Karnelerine İlişkin 4 Seri Nolu Gümrük Genel Tebliği'nin 13.maddesi).***

A) İthalat Vergilerinden Tam Muafiyet Suretiyle Geçici İthalat İşlemleri

- İthal vergilerinden tam muafiyet suretiyle geçici ithalat rejiminin uygulanabileceği durumlar ve özel şartlar Cumhurbaşkanınca tespit edilir ***(Gümrük Kanunu 131.madde).***

3) Gümrük Kanunu'nun 134.maddesi çerçevesinde tam muafiyet suretiyle geçici ithal edilen eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulması halinde, eşya bedelinin serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescil tarihinden sonra ödenmesi durumunda Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün *2011/16, 2013/6 ve 2017/20 sayılı Genelgeleri kapsamında, (8/4/2015 Tarihli ve*

2015/7511 Sayılı Kararnamenin Eki Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintileri Hakkında Karar eki "Vadeli İthalatında KKDF Kesintisi Oranı % 0 'Sıfır' Olarak Belirlenen Mallar Listesi"nde – 'Liste 1'de belirtilen GTİP'ler hariç) KKDF tahakkuk ve tahsili, ayrıca hesaplanan KKDF tutarı üzerinden varsa ÖTV ile bunlara (KKDF + ÖTV tutarına) tekabül eden KDV'nin tahsili gerekir.

Örnek 1: İzmir'in Çeşme ilçesinde faaliyet gösteren A turizm firmasının Yunan adalarına yolcu taşımak için İspanya'daki B firmasından bir yolcu gemisi kiraladığını, 01.01.2020 tarihinde söz konusu geminin tam muafiyet suretiyle geçici ithalinin gerçekleştirildiğini, beş aylık kira bedelinin 50.000-USD olduğunu ve kira bedelinin B firmasına peşin ödendiğini, A firmasının bahse konu gemiden memnun kalarak 01.06.2020 tarihinde kati ithaline karar verdiğini ve aynı tarihte ilgili SDGB'nin tescil edildiğini fakat eşya (gemi) bedeli olan 2.000.000-USD'yi bir ay sonra (01.07.2020 tarihinde) yurt dışına transfer ettiğini varsayalım. Eşya bedeli olan 2.000.000-USD serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescil tarihi olan 01.06.2020 tarihinden sonra 01.07.2020 tarihinde yurt dışına transfer edildiği için Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 2011/16, 2013/6 ve 2017/20 sayılı Genelgeleri kapsamında (8/4/2015 Tarihli ve 2015/7511 Sayılı Kararnamenin Eki Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintileri Hakkında Karar eki "Vadeli İthalatında KKDF Kesintisi Oranı % 0 'Sıfır' Olarak Belirlenen Mallar Listesi"nde – 'Liste 1'de belirtilen GTİP'ler hariç) KKDF tahakkuk ve tahsili, ayrıca hesaplanan KKDF tutarı üzerinden varsa ÖTV ile bunlara (KKDF + ÖTV tutarına) tekabül eden KDV'nin tahsili gerekir. Öte yandan, B firmasına ödenen 50.000-USD, B firması için bir menkul/gayrimenkul kazancı olduğu için dar mükellefiyet kapsamında sorumlu sıfatıyla 2 nolu KDV beyannamesi ve muhtasar beyanname ile ilgili vergi dairesine beyanda bulunularak 50.000-USD karşılığı TL üzerinden % 18 KDV ile % 10 stopaj ödenmesi gerekir (Türkiye – İspanya arasında Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması gereği Gayri Maddi haklarda ve gayrimaddi kazançlarda vergi oranı % 10 olduğu için).

- İthal eşyası için gümrük yükümlülüğü doğduğunda, gümrük vergilerinin tutarı, geçici ithalat rejimine ilişkin beyanda bulunulduğu tarihte söz konusu eşyaya ait vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurlarına istinaden tespit edilir. Ancak, tam muafiyet suretiyle geçici ithal edilen eşya ile ilgili olarak gümrük yükümlülüğü doğması halinde, 193.maddede belirtilen tarihte söz konusu eşyaya ilişkin vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurları esas alınır.

- Tam muafiyet suretiyle geçici ithal edilen eşya ile ilgili olarak gümrük yükümlülüğü doğması halinde; 193. maddede belirtilen tarihte (bu eşyaya ilişkin gümrük yükümlülüğünün başladığı

tarihteki) yani, 4053 rejim kodundan tescil edilen ikinci beyanname tarihindeki vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurları esas alınır. Ayrıca, Geçici ithalat rejimine tabi tutulan eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulması durumunda, söz konusu eşyalar için daha önce uygulanmayan ticaret politikası önlemlerinin uygulanması ile eşyanın ithali için öngörülen diğer işlemlerin tamamlanması gerekir. Diğer bir ifadeyle; Geçici ithal edilen eşyanın yurt dışı edilmesi ya da gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması için dış ticaret mevzuatı ve/veya sair mevzuat hükümleri gereğince ibraz edilmesi gereken uygunluk belgesi, kontrol belgesi, ithal lisansı, izin yazısı, gözetim belgesi, tahlil raporu gibi belgelerin alınması ya da buna ilişkin işlemlerin yerine getirilmesi gerekir. Kanunun 131.maddesi uyarınca Bakanlar Kurulu Kararında belirtilen, sergilenmek veya satılmak amacıyla getirilen eşyanın, verilen süre bitiminden önce satılmak istenmesi durumunda serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulması gerekir. Bu durumda Kanunun 193.maddesi gereğince, gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihteki vergi oranları ve diğer vergilendirme unsurlarına göre tespit edilecek ithalat vergileri alınır. Geçici ithalat rejimine tabi tutulan eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulması durumunda ticaret politikası önlemlerinin uygulanması ve eşyanın ithali için öngörülen diğer işlemlerin tamamlanması gerekir. Kanunun 238 ve 241.maddeleri uyarınca cezai işlem uygulanması, Kanunun 207.maddesi hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yukarıdaki fıkralar hükümlerine göre işlem yapılmasına engel teşkil etmez. *Tam muafiyet suretiyle geçici ithalat izni verilen ticari kullanıma mahsus taşıtların serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulması durumunda eşyanın gümrük kıymeti, Türkiye Muhasebe Standartları çerçevesinde tespit edilecek değerdir. Söz konusu standartlara göre tespit edilecek kıymet, taşıt araçlarının emsal kıymetinden düşük olamaz* ***(Gümrük Kanunu 133 ve 134.madde, Gümrük Yönetmeliği 380 ve 386.maddeleri).***

Örnek 2: Birinci örneğimizdeki yolcu gemisinin A turizm firmasınca 01.02.2020 tarihinde söz konusu geminin tam muafiyet suretiyle geçici ithalinin gerçekleştirdiğini, bahse konu gemiden memnun kalınarak 01.07.2020 tarihinde kati ithaline karar verdiğini ve aynı tarihte ilgili SDGB'nin tescil edildiğini ve bedelinin de aynı tarihte yurt dışına transfer edildiğini varsayalım. Söz konusu eşyanın ithali için 01.07.2020 tarihindeki vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurları esas alınır. Ayrıca, söz konusu eşyalar için daha önce uygulanmayan ticaret politikası önlemlerinin uygulanması ile eşyanın ithali için öngörülen diğer işlemlerin tamamlanması gerekir. Diğer bir ifadeyle; Geçici ithal edilen eşyanın yurt dışı edilmesi ya da gümrükçe onaylanmış bir

işlem veya kullanıma tabi tutulması için dış ticaret mevzuatı ve/veya sair mevzuat gereğince ibraz edilmesi gereken uygunluk belgesi, kontrol belgesi, ithal lisansı, izin yazısı, gözetim belgesi, tahlil raporu gibi belgelerin alınması veya buna ilişkin işlemlerin yerine getirilmesi gerekir.

- Bilindiği üzere, 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 128.maddesine göre geçici ithalat rejimi; *Serbest dolaşıma girmemiş eşyanın ithalat vergilerinden tamamen ya da kısmen muaf olarak ve ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmaksızın, Türkiye Gümrük Bölgesi içinde kullanılması ve bu kullanım sırasındaki olağan yıpranma dışında, herhangi bir değişikliğe uğramaksızın yeniden ihracına olanak sağlayan hükümlerin uygulandığı ekonomik etkili bir gümrük rejimidir.* İthalat vergilerinden tam muafiyet suretiyle geçici ithalat rejiminin uygulanacağı halleri belirleyen 2009/15481 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki "4458 Sayılı Gümrük Kanununun Bazı Maddelerinin Uygulanması Hakkında Karar'ın 4.Kısmı, Gümrük Kanununun 131.maddesine istinaden düzenlenmiştir.

Diğer taraftan*,* 08/04/2011 tarih ve 27899 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2011/1546 sayılı Karar ile 2009/15481 sayılı Kararın 134.maddesine; Cumhurbaşkanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi, Başbakanlık ve Dışişleri Bakanlığı adına getirilecek taşıtlar için bu Kararın 16 ila 20.maddelerinde yer alan genel ve özel şartlar ile 44.maddede yer alan süre şartı aranmaksızın tam muafiyet suretiyle geçici ithale ilişkin düzenleme yapmaya Müsteşarlığın yetkili olduğuna dair yedinci fıkra eklenmiştir.

Bu çerçevede; Söz konusu maddeye istinaden, Cumhurbaşkanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi, Başbakanlık ve Dışişleri Bakanlığı adına getirilecek ilgili yabancı ülke trafik tesciline kayıtlı taşıtların tam muafiyet suretiyle geçici ithali ve bu taşıtların süre uzatımları aşağıda belirlenen şekilde gerçekleştirilecektir:

1- Söz konusu taşıtlara ait marka, plaka, model, motor ve şasi numaralarını, taşıtların ne kadar süre ile Türkiye'de geçici olarak kullanılacağı bilgileri ve taşıtların edinim seklini veya süre uzatım taleplerini içerir Cumhurbaşkanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi, Başbakanlık ve Dışişleri Bakanlığı'nın ilgili birimlerinden alınacak resmi yazı ile ilgili Gümrük Müdürlüğü'ne başvuru yapılacak, ilgili gümrük idaresince geçici ithalat rejimi kapsamında eşyanın girişine ilişkin gümrük mevzuatı uyarınca belirlenmiş diğer yükümlülüklerin yerine getirilmesini müteakip işlemler sonuçlandırılacaktır.

2- Süre uzatım talepleri, ayniyet tespitinin mümkün olmadığı durumlarda ilgili kurumların taşıtların giriş ayniyetine ve tahsis amacına uygun olarak tahsis edildiği yerde kullanıldığını içeren yazılı beyanı ve taahhütleri esas alınarak, Gümrük Yönetmeliğinin 380/3.maddesi uyarınca ilgili Gümrük Müdürlüğünce sonuçlandırılacaktır.

3- Anılan kurumlar adına söz konusu Bakanlar Kurulu Kararı değişikliğinden önce geçici ithalat rejimi kapsamında gelen ve giriş işlemleri sonuçlandırılan taşıtların süre uzatım talepleri ilgili Gümrük Müdürlüğünce bu Genelge çerçevesinde sonuçlandırılacaktır ***(Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 2011/31 Sayılı Genelgesi).***

4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nun 131.maddesi, Gümrük Yönetmeliği'nin 381.maddesi ile 4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nun Bazı maddelerinin Uygulanması Hakkında 2009/15481 Sayılı Karar'ın 34, 38 ve 43.maddelerine göre; Mülkiyeti Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik bir kişiye ait olan ve kullanımı sonucunda elde edilen ürünün en az % 75'inin Türkiye Gümrük Bölgesinden ihraç edilmesi koşuluyla, bu bölgede yerleşik kişiye imalat işlerinde kullanılmak üzere gönderilen ölçme, kontrol, test araçları, kalıp, fikstür, çizim, taslak ve benzeri diğer araçlar ile mülkiyeti Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik bir kişiye ait olan ve bu kişi tarafından Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik bir kişiye tamamı ihraç edilecek ürünün imalatında kullanılmak üzere, bedelsiz gönderilecek özel alet ve araçlar için *ithalat vergilerinden tam muafiyet suretiyle* geçici ithaline izin verilir. İthalat vergilerinden tam muafiyet suretiyle geçici ithaline izin verilen eşyanın yenilenmesi, ayarı ve muhafazasına yönelik tamir ve bakım için gerekli olan yedek parça, aksesuar ve ekipmanlara da geçici ithalat izni verilir. *Geçici ithalat rejimi kapsamındaki eşya kiralanamaz, ödünç verilemez, bir başkasının kullanımına bırakılamaz, devredilemez ve satılamaz. Geçici ithaline izin verilen eşya, rejim altında kaldığı süre içinde giriş ayniyetine ve tahsis amacına uygun olarak tahsis edildiği yerde kullanılmak zorundadır. Rejim kapsamındaki eşya, giriş ayniyetini korumaya yönelik olağan bakım faaliyetleri dışında başka bir işleme tabi tutulamaz.*

Örnek 3: Türkiye'de (Afyonkarahisar'da) mermer ve fayans üretimi yapan B firmasına İsviçre'de mukim C firması tarafından bedelsiz olarak yeni mermer işleme makineleri gönderildiğini, gönderilen bu yeni makinelerle yıllık 100.000-m2 fayans üretildiğini ve bu üretimin % 80'inin İsviçreli C firmasına satıldığını/ihraç edildiğini varsayalım. Söz konusu makinelerin, ithalat vergilerinden tam muafiyet suretiyle Türkiye'ye geçici ithalleri gerçekleştirilir. Bahse konu (*Geçici*

ithalat rejimi kapsamındaki) eşyalar kiralanamaz, ödünç verilemez, bir başkasının kullanımına bırakılamaz, devredilemez ve satılamaz. Geçici ithaline izin verilen eşya, rejim altında kaldığı süre içinde giriş ayniyetine ve tahsis amacına uygun olarak tahsis edildiği yerde kullanılmak zorundadır. Rejim kapsamındaki eşya, giriş ayniyetini korumaya yönelik olağan bakım faaliyetleri dışında başka bir işleme tabi tutulamaz.

2009/15481 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 34.maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi ile test ve denemeye tabi tutulmak amacıyla gönderilen eşyanın tam muafiyet kapsamında geçici ithalatının yapılması öngörülmüş olup, Kararın 44.maddesinin birinci fıkrası uyarınca geçici ithalat rejimi kapsamında Türkiye Gümrük Bölgesine girecek eşya için geçici ithalatın amacı, eşyanın kullanım yeri dikkate alınarak Bakanlıkça geçici ithalat süresi belirlenmektedir. Ancak bu süre, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 130.maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen usul ve esaslar uyarınca uzatılmış süreler hariç hiçbir koşulda yirmidört ayı (iki yılı) geçemez. Bu bağlamda, Kararın 34.maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen test ve denemeye tabi tutulmak amacıyla gönderilen eşyanın; Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından Ar-Ge Merkezi Belgesi verilen firmalar tarafından geçici ithal edilmesi durumunda 24 aya kadar tam muafiyet kapsamında geçici ithal edilmesi, diğer firmalar tarafından geçici ithal edilmesi halinde ise 6 ay süreyle tam muafiyet kapsamında geçici ithal edilmesi mümkündür. Söz konusu eşya için süre uzatımı talebinde bulunulması durumunda, süre uzatım talebinin yetkilendirilmiş gümrük müşaviri tarafından düzenlenecek GC1 kodlu tespit raporuna göre Gümrük Yönetmeliğinin 380. maddesi kapsamında gümrük idaresince değerlendirilmesi, süre uzatımının uygun bulunması halinde ek süre boyunca tam muafiyet uygulamasına devam edilmesi gerekir. Diğer taraftan, geçici ithalat rejimi kapsamında test ve denemeye tabi tutulması sonucunda hasar gören, bozulan veya bir daha kullanılamayacak hale gelen eşyanın, Gümrük Kanununun 164.maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde hazineye hiçbir masraf getirmeyecek şekilde gümrük idaresinin gözetiminde imhası mümkün bulunmakta olup, imhası talep edilen söz konusu eşyanın tahrip olmasının Gümrük Kanunu'nun 186.maddesinde belirtilen **{1)** 182 nci madde ile 184 üncü maddenin 1 inci fıkrasının (a) bendi hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yükümlünün; a) 37 ila 40 ıncı madde hükümlerinden, b) Bir serbest bölgeden Türkiye'ye eşya sokulmasından, c) Eşyanın geçici depolanmasından, d) Eşyanın tabi tutulduğu gümrük rejiminin kullanılmasından, Doğan yükümlülüklerini yerine getirememesinin eşyanın tahrip olmasının veya tekrar yerine konulamaması şeklinde kaybının, eşyanın özelliklerine bağlı bir nedenden veya beklenmeyen hal

veya mücbir sebepten ya da gümrük idarelerinin izninden kaynaklandığını kanıtlaması halinde, ithalat nedeniyle gümrük yükümlülüğü doğmuş sayılmaz. Eşyanın tekrar yerine konulamaz şekilde kaybı, bunun kullanılamaz hale gelmiş olmasını ifade eder. **2)** Nihai kullanımı nedeniyle indirimli veya sıfır ithalat vergi oranından yararlanarak serbest dolaşıma giren eşyanın, gümrük idarelerinin izni ile ihraç veya yeniden ihraç edilmesi halinde de ithalat nedeni ile bir gümrük yükümlülüğü doğmuş sayılmaz**.}** nedenlerden kaynaklandığının kanıtlanması halinde gümrük yükümlülüğü doğmayacaktır ***(Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 2014/16 Sayılı Genelgesi).***

- Geçici ithal edilen yabancı plakalı taşıtlara herhangi bir müeyyide uygulanmaması için söz konusu taşıtların süresi içerisinde yurtdışına çıkarılması gerekmektedir. Bununla birlikte; 1 Seri No'lu Geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin Gümrük Genel Tebliği'nin 6.maddesinin sekizinci fıkrası uyarınca herhangi bir nedenle iç gümrük idarelerince teslim alınan ve yurtta kalma süresi bulunmayan taşıtlara, yurtdışı edilmek üzere, 1 No.lu Taşıt Takip Programına kaydedilmek suretiyle verilen 7 günlük sürenin aşılması halinde Kanunun 238 inci maddesinde yer alan rejim ihlallerine ilişkin geçici ithalat rejimi hükümlerinin uygulanması, ayrıca ilgili gümrük idaresince taşıtın yurtdışı edilmek üzere memur refakatinde sınır gümrük idaresine gönderilmesinin veya başka bir araç üzerinde yurtdışı edilmesinin sağlanması gerekir ***(Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 16.12.2019 Tarih ve 50373036 Sayılı Yazısı).***

- 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanununun 21.maddesi çerçevesinde yurt dışından yapılacak finansal kiralama sözleşmeleri, Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Birliğince tescil edilerek Bakanlığımıza bildirildikten sonra ilgili gümrük idaresine gönderilir. Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu kapsamında geçici ithali yapılacak eşyaya ilişkin olarak ilgili gümrük idaresince geçici ithalat beyannamesinin tasdikli bir örneğinin işlemin tamamlanmasını müteakip Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Birliği'ne gönderilmesi gerekir.

Örnek 4: Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Birliği tarafından finansal kiralama yoluyla geçici ithal edilecek uçağa ilişkin finansal kiralama sözleşmesinin tesciline müteakip, Birlik tarafından yapılan tescil, ilgili firma, Bakanlığımız ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'ne bildirilmektedir. Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Birliği tarafından tescil edilen finansal kiralama sözleşmesi ile

buna ilişkin yazının Bakanlığımıza gönderilmesi ve söz konusu belgelerin geçici ithal işlemlerinin yapılacağı gümrük idaresine bildirilmesi sürecinde geçici ithali yapılacak uçakların sefere konulmasında gecikmeler söz konusu olabilecektir. Bu itibarla, sadece finansal kiralama yoluyla geçici ithali yapılacak uçaklarla sınırlı olmak üzere, Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Birliği'nin ilgili firmaya muhatap yazısı, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nün teknik uygunluk yazısı, proforma fatura ve finansal kiralama sözleşmesinin ilgili gümrük idaresine ibraz edilmesi halinde, uçaklara ilişkin geçici ithal işlemlerini gerçekleştirilir. Birlik tarafından sözleşme ve üst yazı ilgili gümrük idaresine gönderilir. Gümrük idaresi de söz konusu belgeler ile işleme ait evrakı karşılaştırarak ithalat işlemini tamamlar.

- Diğer taraftan, finansal kiralama sözleşmelerinin herhangi bir sebeple (süre uzatımı, kiralayan şirketin değişmesi, v.b.) tadil edilmesi veya ilk sözleşmede yer alan süre uzatımı opsiyonlarının kullanılması halinde, söz konusu tadil sözleşmeleri ve süre uzatımı opsiyonunun kullanıldığına dair belgeler, firmalar tarafından Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Birliği'ne tevdi edilir. Birlik tarafından dosyasına derç edilen tadiller, ilgili gümrük idaresi ve ilgili firmaya bildirilir. Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Birliği'nin tadil sözleşmesinin dosyasına derç edildiğine ilişkin olarak firmaya muhatap yazısının ve tadil sözleşmesinin ilgili gümrük idaresine uçağın yurtta kalma süresi içerisinde ibraz edilmesi halinde, uçağın geçici ithalat rejimi altında kalma süresinin sözleşme hükümlerine göre uzatılarak BİLGE Sistemi'nde "Rejim Bitiş Tarihi" hanesine işlenmesi gerekir. Finansal kiralama yoluyla geçici ithal edilen uçakların yurtta kalma süresinin sona ermesinden sonra süre uzatımına ilişkin belgelerin ibraz edilmesi halinde, aşılan süreye göre 4458 sayılı Gümrük Kanununun 241.maddesinin 4.fıkrasının (g) bentlerine göre işlem tesis edilmesi, *uçağın yurtta kalma süresinin bitiminden itibaren iki ay içerisinde gümrük idaresine herhangi bir başvuru olmaması durumunda ise, Gümrük Kanununun 238.maddesinin uygulanarak söz konusu uçağın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması (ihraç veya kati ithali) gerekmektedir.* Özel donanımlı ambulans helikopterlerin finansal kiralama yoluyla geçici ithalatına ilişkin işlemler de bu madde kapsamında yapılır. *4458 sayılı Gümrük Kanununun 128 ilâ 134.maddeleri ile Gümrük Yönetmeliğinin 378.maddesi çerçevesinde geçici ithaline izin verilen eşyanın yurt dışından ticari (adi) kiralama ile getirilmesi de mümkün bulunmaktadır* ***(Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 2014/1 ile 2015/24 sayılı Genelgeleri).***

Finansal Kiralama Yoluyla Geçici İthal Edilecek Eşyaya İlişkin İşlemlerin, Aşağıda Yer Alan Açıklamalar Çerçevesinde Yürütülmesi Gerekir:

1. ***Finansal Kiralama Yoluyla Geçici İthal Edilen Eşya;*** 21.11.2012 tarihli 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanununun 21.maddesi çerçevesinde yurt dışından yapılacak finansal kiralama sözleşmeleri, Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Birliğince tescil edilerek Ticaret Bakanlığı'na bildirildikten sonra ilgili gümrük idaresine gönderilir.

Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu kapsamında geçici ithali yapılacak eşyaya ilişkin olarak ilgili gümrük idaresince geçici ithalat beyannamesinin tasdikli bir örneğinin işlemin tamamlanmasını müteakip Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Birliği'ne gönderilmesi gerekir.

2. Finansal Kiralama Yoluyla Geçici İthal Edilen Uçaklar ve Ambulans Helikopterler; Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Birliği tarafından finansal kiralama yoluyla geçici ithal edilecek uçaklara ilişkin finansal kiralama sözleşmesinin tescilini müteakip, Birlik tarafından tescil, ilgili firma, Ticaret Bakanlığı ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'ne bildirilmektedir.

Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Birliği tarafından tescil edilen finansal kiralama sözleşmesi ile buna ilişkin yazının Bakanlığımıza (Ticaret Bakanlığı'na) gönderilmesi ve söz konusu belgelerin geçici ithal işlemlerinin yapılacağı gümrük idaresine gönderilmesi sürecinde geçici ithali yapılacak uçakların sefere konulmasında gecikmeler söz konusu olabilecektir. Bu itibarla, sadece finansal kiralama yoluyla geçici ithali yapılacak uçaklarla sınırlı olmak üzere, Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Birliği'nin ilgili firmaya muhatap yazısı, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nün teknik uygunluk yazısı, proforma fatura ve finansal kiralama sözleşmesinin ilgili gümrük idaresine ibraz edilmesi halinde, uçaklara ilişkin geçici ithal işlemlerinin gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Birlik tarafından sözleşme ve üst yazı Bakanlığımıza gönderilmeyip, ilgili gümrük idaresine gönderilir. Gümrük idaresi, söz konusu belgeler ile işleme ait evrakı karşılaştırır.

Diğer taraftan, Finansal kiralama sözleşmelerinin herhangi bir sebeple (süre uzatımı, kiralayan şirketin değişmesi, vb.) tadil edilmesi veya ilk sözleşmede yer alan süre uzatımı opsiyonlarının kullanılması halinde, söz konusu tadil sözleşmeleri ve süre uzatımı opsiyonunun kullanıldığına dair belgeler, firmalar tarafından Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Birliği'ne tevdi edilmektedir. Birlik tarafından dosyasına derç edilen tadiller, ilgili gümrük idaresi ve ilgili firmaya bildirilir.

Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Birliği'nin tadil sözleşmesinin dosyasına derç edildiğine ilişkin olarak firmaya muhatap yazısının ve tadil sözleşmesinin ilgili gümrük idaresine uçağın yurtta kalma süresi içerisinde ibraz edilmesi halinde, uçağın geçici ithalat rejimi altında kalma süresinin sözleşme hükümlerine göre uzatılarak BİLGE Sistemi'nde "Rejim Bitiş Tarihi" hanesine işlenmesi gerekir. *Finansal kiralama yoluyla geçici ithal edilen uçakların yurtta kalma süresinin sona ermesinden sonra süre uzatımına ilişkin belgelerin ibraz edilmesi halinde, aşılan süreye göre 4458 sayılı Gümrük Kanununun 241.maddesinin 3.fıkrasının (1), 4 üncü fıkrasının (g) bentlerine göre işlem tesis edilmesi; uçağın yurtta kalma süresinin bitiminden itibaren iki ay içerisinde gümrük idaresine herhangi bir başvuru olmaması durumunda ise, Gümrük Kanununun 238.maddesinin uygulanarak söz konusu uçağın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması gerekmektedir.*

- Özel donanımlı ambulans helikopterlerin finansal kiralama yoluyla geçici ithalatına ilişkin işlemler de bu madde kapsamında yapılır.

3. Ticari (Adi) Kiralama veya Finansal Kiralama Kapsamındaki Geçici İthalat İşlemlerinde (15) ve (91) Kodları; *4458 sayılı Gümrük Kanununun 128 ilâ 134.maddeleri ile Gümrük Yönetmeliğinin 378.maddesi çerçevesinde geçici ithaline izin verilen eşyanın yurt dışından ticari (adi) kiralama ile getirilmesi de mümkün bulunmaktadır.*

Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı (TÜİK) tarafından, ticari (adi) kiralama ya da finansal kiralama yoluyla ithal edilen eşyanın gerek dış ticaret istatistiklerine gerekse ödemeler dengesi hesaplarına daha sağlıklı yansıtılmasının gerektiği; bu nedenle ticari (adi) kiralama ile ithal edilen eşyanın, kira süresi sonunda yeniden ihraç edileceği için dış ticaret istatistiklerine dahil edilmediği, ancak ödemeler dengesi hesapları için ayrı kayıt edilerek raporlandığı; beyannamenin 24 numaralı alanındaki sözleşme kodlarının ***finansal kiralama için "15", ticari (adi) kiralama için "91" olarak kullanılması*** gerektiği; söz konusu sözleşme kodlarının doğru olarak beyan

edilmemesi nedeniyle finansal kiralama ile yapılan ithalatları sağlıklı tespit etmenin mümkün olmadığı, bu nedenle zaman zaman dış ticaret değerlerinde geriye dönük düzeltmeler yapılması gerektiği; finansal kiralama yoluyla yapılan geçici ithalatta, Gümrük Yönetmeliği eki Gümrük Beyannamesi Kullanma Talimatı EK 14 kapsamında Bakanlığımız web sayfasında yer alan "İşlemin Niteliğine İlişkin Kodlar" içinde yer alan sözleşme kodlarının doğru şekilde beyan edilmesi istenilmektedir.

Bu itibarla, ticari (adi) veya finansal kiralama kapsamındaki geçici ithalat işlemlerinde, Gümrük Yönetmeliğinin eki Gümrük Beyannamesi Kullanma Talimatı Ek-14 kapsamında Bakanlığımız web sayfasında yer alan "İşlemin Niteliğine İlişkin Kodlar" içinde yer alan (15) ve (91) kodlarının doğru olarak beyan edilip edilmediği hususunda özen gösterilmesi gerekir ***(Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 2014/1 Sayılı Genelgesi).***

Taşıtlara İlişkin Süreler:

1) 19.maddede belirtilen süreler saklı kalmak kaydıyla;

a) Demiryolu taşıtlarına oniki (12) ay,

b) Demiryolu taşıtları dışında kalan ticari kullanıma mahsus taşıtlara, yolcuların taşınması, alınması ve yerleştirilmesi, eşyanın yüklenmesi ve boşaltılması, nakliye ve bakım işleri gibi geçici ithal talebine esas olan faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için gereken kadar,

c-1. Öğrenim görmek amacıyla gelen bir öğrencinin yerleşim yerinde adına kayıtlı kişisel kullanıma mahsus kara taşıtına, öğrencinin bu amaçla Türkiye Gümrük Bölgesinde kalacağı süre kadar,

2. Belirli bir süre ile görevini yerine getirmek amacıyla gelen kişilerin, kişisel kullanıma mahsus kara taşıtına, görev süresi boyunca,

3. Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik emeklilerin kişisel kullanıma mahsus kara taşıtına iki yıl,

4. Türkiye'de oturma iznine sahip Türkiye Gümrük Bölgesi dışından emekli yabancıların kişisel kullanıma mahsus kara taşıtına ikamet izinleri kadar,

5. Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen kişisel kullanıma mahsus kara taşıtlarına yirmidört (24) ay, binek ve yük hayvanları ile bu hayvanların çektikleri taşıtlara altı ay,

6. 1 ila 5 numaralı alt bentlerde belirtilen sürelerin tamamını kullanmış veya yerleşim yeri şartını sağlayamayan; Avrupa Birliği ve Avrupa Serbest Ticaret Birliği ülkelerinde yerleşik kişilerin ikamet yerlerinde adlarına kayıtlı olan kişisel kullanıma mahsus kara taşıtlarına yılda bir kez olmak üzere bir ay,

ç) Kişisel kullanıma mahsus hava taşıtlarına altı (6) ay, d) 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu kapsamında getirilenler hariç kişisel kullanıma mahsus diğer deniz ve iç su yolları taşıtlarına onsekiz (18) ay, süre ile geçici ithalat izni verilir.

Diğer bir değişle; Demiryolu taşıtlarına bir yıl, demiryolu taşıtları dışında kalan ticari kullanıma mahsus taşıtlara (yolcuların taşınması, alınması ve yerleştirilmesi, eşyanın yüklenmesi ve boşaltılması, vb) bu hizmetlerin gerektirdiği süre kadar, öğrenim için veya görevli olarak yurt dışından gelen öğrenciler ve görevliler için Türkiye'deki öğrenim veya görev süreleri kadar, Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik emeklilerin kişisel kullanıma mahsus kara taşıtına iki yıl, Türkiye'de oturma iznine sahip yurtdışından emekli yabancıların kişisel kullanıma mahsus kara taşıtına ikamet izinleri kadar, Türkiye'ye getirilen kişisel kullanıma mahsus kara taşıtlarına iki yıl, binek ve yük hayvanları ile bu hayvanların çektikleri taşıtlara altı ay, kendilerine tanınan süreleri doldurmuş Avrupa Birliği ve Avrupa Serbest Ticaret Birliği ülkelerinde yerleşik kişilerin ikamet yerlerinde adlarına kayıtlı olan kişisel kullanıma mahsus kara taşıtlarına yılda bir kez olmak üzere bir ay, kişisel kullanıma mahsus hava taşıtlarına altı ay, Turizmi Teşvik Kanunu kapsamında getirilenler hariç kişisel kullanıma mahsus diğer deniz ve iç su yolları taşıtlarına onsekiz ay, süre ile geçici ithalat izni verilir ***(4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nun Bazı maddelerinin Uygulanması Hakkında 2009/15481 Sayılı Karar'ın 20.maddesi).***

Taşıtların Girişine İzin Verilmeyeceği ve Belgelerin Geçerli Sayılmayacağı Haller:

1) Mülkiyet belgesi yoksa veya mülkiyet belgesi bir başka kişi adına düzenlenmişse, ya da taşıtın kullanımına yetkili olunduğuna ilişkin geçerli bir vekâletname veya belge ibraz edilmemiş ise,

2) Sigorta poliçelerinin süreleri bitmiş ya da Türkiye'nin tamamını kapsamıyorsa veya uluslararası geçerliliği olan Yeşil Kart Sorumluluk Sigortasında (green card-carte verte) Türkiye rumuzu "TR"nin üzeri çizilmişse, taşıtların girişine izin verilmez.

3) Gümrük geçiş karnelerinin geçerlilik süreleri yoksa geçerlilik süreleri bitmiş ya da geçerli olmayan ülkeler arasında Türkiye'nin ismi bulunuyorsa,

4) Belgelerin üzerinde kazıntı, silinti yapılmış ve usulüne uygun olarak düzeltilip imzalanıp kaşelenmemiş ise, bu belgeler kabul edilmez ***(Gümrük Yönetmeliği'nin 392.maddesi).***

- 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu kapsamında getirilen taşıtlar, anılan Kanunda belirlenen sürelere tabidir. Aynı tip ve aynı kıymetteki demiryolu taşıtının ihraç veya yeniden ihraç edilmesi durumunda, yapılan bir anlaşmaya bağlı olarak müşterek kullanılan ve Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik kişinin tasarrufuna bırakılan demiryolu taşıtıyla ilgili geçici ithalat rejimi sona erdirilir ***(4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nun Bazı maddelerinin Uygulanması Hakkında 2009/15481 Sayılı Karar'ın 20 ve 21.maddesi).***

Paletler: 2009/15481 Sayılı Karar'ın 3.maddesinin birinci fıkrasının (r) bendinde tanımlanan paletler için geçici ithalat izni verilir. Aynı tür ve aynı kıymette olan paletin ihraç veya yeniden ihraç edilmesi durumunda, daha önce geçici ithaline izin verilen palet ile ilgili geçici ithalat rejimi sona erdirilir ***(4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nun Bazı maddelerinin Uygulanması Hakkında 2009/15481 Sayılı Karar'ın 22.maddesi).***

- Geçici ithalat kapsamında ithal edilen ambalaj malzemelerinin ayniyetine uygun biçimde yeniden ihraç edilmesi gerekmekte olup, Tek Pencere Sistemi (TPS) üzerinde ihracat yapılabileceği beyan edilen firmanın geçici ithal eşyasını ayniyetine uygun biçimde yeniden ihraç etmesi gerekmektedir. İzin sahibi firma tarafından ihracat yapma yetkisi verilen başka bir firmanın yapacağı ihracat işlemi dolayısıyla tespit edilecek usulsüz işlemlerde, ziyaa uğratılan gümrük vergilerinden izin sahibi ve ihracatçı firma müştereken ve müteselsilen sorumludur ***(Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 2018/08 Sayılı Genelgesi).***

Örnek 5: İhracatçı A firmasının, yapacağı ihracatlarda kullanılmak üzere yurt dışından tam muafiyet kapsamında geçici ithalat şeklinde paletler ithal ettiğini, daha sonra ekonomik kriz nedeniyle İhracatçı A firmasının söz konusu paletleri yurtdışı/ihracat edilmek üzere B firmasına devrettiğini ve B firmasının söz konusu eşyaların ihracı sırasında birtakım usulsüz/mevzuata aykırı işlem yaptığını varsayalım. Öyle bir dudumda ziyaa uğratılan gümrük vergilerinden izin sahibi A firması ile ihracatçı B firması müştereken ve müteselsilen sorumludur.

Konteyner:

1-a) Sahibinin veya işletmecisinin kimliği,

b) Sahibi veya işletmecisi tarafından verilen ayırt edici işaret ve rakamlar, sabitleştirilmiş teçhizatı dahil dara ağırlığı,

c) Hava taşımacılığında kullanılan konteyner hariç, konteynerin ait olduğu ülke, bilgilerinin görülebilen uygun bir yerine, çıkarılmayacak şekilde işaretlendiği anlaşılan konteynere geçici ithalat izni verilir.

2) Ancak, kombine demiryolu taşımacılığında takas edilerek kullanılan konteyner için birinci fıkranın (b) bendinde belirtilen bilgilerin yer alıp almadığı hususu aranmaz.

3) Konteynerin yeniden ihraç edilmeden önce dahili trafikte bir defa kullanılmasına izin verilir.

Geçici ithal edilen konteynerlerin geçici ithalat rejimine ilişkin işlemleri, Giriş Konteyner Kayıt ve Takip Formu ile elektronik ortamda yapılmakta ve gümrük idarelerince bu kapsamda yapılan işlemler için ayrıca başka bir belge ve teminat aranmamaktadır. Giriş Konteyner Kayıt ve Takip Formu, konteynerin sahibi, işletmecisi veya bunların temsilcisi tarafından elektronik ortamda verilmekte, form tescil edilmekte, giriş gümrük idaresince bilgilerin doğruluğu araştırılmakta ve formdaki bilgiler onaylandıktan sonra konteynerin gümrüklü sahadan ayrılmasına izin verilmektedir. Geçici ithal edilen konteynerin yeniden ihracında; Giriş Konteyner Kayıt ve Takip Formu, sahibi, işletmecisi veya bunların temsilcileri tarafından verilmekte, form tescil edilmekte, çıkış gümrük idaresince formdaki bilgilerin doğruluğu incelenerek form bilgileri onaylandıktan sonra konteynerin yurtdışına çıkışına izin verilmektedir. *Yukarıda işlemleri açıklanan geçici ithal edilen konteynerler içindeki eşyanın beyanı, konteynerlerden bağımsız olarak eşyanın tabi tutulacağı gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma göre ayrıca yapılmaktadır.* Eşya taşınmasında kullanılan nakil vasıtalarında olduğu gibi konteynerler, İstanbul Sözleşmesi ve anılan Yönetmelik kapsamında taşıma aracı niteliğinde olması nedeniyle sahibi, işleticisi veya bunların temsilcilerinin izni dahilinde konteynerlere başka firmaların eşyasının konulması, konteynerlerin içinde bulunan eşyanın taşımasından sorumlu firmalar tarafından nakledilmesi ve yurtdışı edilmesi mümkün bulunmaktadır. Bu çerçevede, konteynerin sahibi, işleticisi veya bunların temsilcileri dışında konteynerin içinde bulunan eşya ile birlikte eşyanın taşımasını üstlenen başka firma tarafından yurtdışı edildiği durumda konteynerin gümrük işlemlerinde, geçici ithalat işlemleri aşamasında Giriş Konteyner Kayıt ve Takip Formunu düzenleyen

konteyner sahibi, işleticisi veya bunların temsilcisi tarafından yeniden ihraç aşamasında Giriş Konteyner Kayıt ve Takip Formunun düzenlenmesi ve çıkış gümrük idaresince form işlemlerinin tamamlanması gerekmektedir ***(4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nun Bazı maddelerinin Uygulanması Hakkında 2009/15481 Sayılı Karar'ın 23.maddesi, Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 2018/17 sayılı Genelgesi).***

Yolcular Tarafından İthal Edilen Kişisel Ve Sportif Amaçlı Eşya: Türkiye Gümrük Bölgesinde ikamet etmediği halde, bu bölgeye geçici olarak gelen yolcuların seyahatleri sırasında kişisel ve sportif amaçlarla kullanacağı Ek-1'deki listede yer alan *makul miktardaki eşyaya, geçici ithalat izni verilir* ***(2009/15481 Sayılı Karar'ın 24.maddesi).***

Gemi Adamlarının İhtiyaç Malzemesi: Gemi adamlarının ihtiyacına yönelik olarak;

a) Uluslararası deniz trafiğine kayıtlı bir gemide,

b) Mürettebat tarafından geçici olarak gemiden kıyıya indirilmesi durumunda kıyıda,

c) Kültürel, sosyal veya dini amaçlarla düzenli hizmet veren ve kâr amacı gütmeyen kuruluşlar tarafından bu kuruluşlarda, kullanılmak amacıyla getirilen Ek-2'deki listede yer alan ihtiyaç malzemesine, geçici ithalat izni verilir ***(2009/15481 Sayılı Karar'ın 25.maddesi).***

Kriz Hali İçin Gönderilen Yardım Malzemesi: Türkiye Gümrük Bölgesindeki kriz hali nedeniyle bir kamu kuruluşuna veya kamu kuruluşları tarafından yetkili kılınan kuruluşlar adına gönderilen yardım malzemelerine, geçici ithalat izni verilir. Türkiye Gümrük Bölgesindeki kriz hali nedeniyle 2009/15481 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca bir kamu kuruluşuna veya kamu kuruluşları tarafından yetkili kılınan kuruluşlar adına gönderilen yardım malzemesine ilişkin gümrük işlemlerinin, hızlı ve etkili bir şekilde yürütülebilmesi için aşağıda belirtilen şekilde işlem yapılması gerekir. Mezkûr Bakanlar Kurulu Kararının 26.maddesi kapsamında yer alan ve Türkiye'ye geçici olarak getirilen eşyanın, Mülki İdare Amirinin görevlendireceği kişinin başkanlığında Bayındırlık ve İskan Müdürlüğü ile Gümrük Müdürlüğü yetkililerinden oluşacak bir heyet marifetiyle ayniyet tespiti yapılarak anılan heyet tarafından imzalı eşya listesi (Ek-1) ile birlikte eşyanın yetkili kuruma teslimi ve eşyayı teslim alan kurum tarafından düzenlenmiş taahhütnamenin (Ek-2) gümrüğe ibrazına müteakip eşyanın girişine izin verilir ***(4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nun Bazı maddelerinin Uygulanması Hakkında 2009/15481 Sayılı Karar'ın 26.maddesi, Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 2009/122 sayılı Genelgesi).***

Örnek 6: 24.01.2020 tarihinde Elazığ'da meydana gelen deprem nedeniyle 25.01.2020 tarihinde kardeş ülke Azerbaycan'dan büyük bir kurtarma ekibinin yanlarında çok miktarda çeşitli yardım malzemeleriyle birlikte Türkiye'ye geldiğini varsayalım. Elazığ Valiliğinin görevlendireceği kişinin başkanlığında Bayındırlık ve İskan Müdürlüğü ile ilgili Gümrük Müdürlüğü yetkililerinden oluşacak bir heyet marifetiyle söz konusu eşyaların ayniyet tespiti yapılarak anılan heyet tarafından imzalı eşya listesi ile birlikte eşyanın yetkili kuruma teslimi ve eşyayı teslim alan kurum tarafından düzenlenmiş taahhütnamenin gümrüğe ibrazını müteakip eşyanın girişine izin verilir.

Tıbbi ve Cerrahi Teçhizat İle Laboratuvar Malzemesi: Türkiye Gümrük Bölgesinden temin edilememesi nedeniyle hastane ya da başka bir tıbbi kuruluşun acil ihtiyacını karşılamaya yönelik olarak, *bu kuruluşlara teşhis veya tedavi amacıyla bedelsiz gönderilen ve Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik kişiye ait tıbbi ve cerrahi teçhizat ile laboratuvar teçhizatına, geçici ithalat izni verilir* ***(4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nun Bazı maddelerinin Uygulanması Hakkında 2009/15481 Sayılı Karar'ın 27.maddesi).***

Örnek 7: Türkiye'deki Corona virüs (Covid-19) vakalarının artması nedeniyle Çin Halk Cumhuriyeti'nin bedelsiz olarak başta Corona virüs hızlı tanı kitleri olmak üzere çeşitli tıbbi ekipman ve yardım malzemeleri gönderdiğini varsayalım. Söz konusu tıbbi ekipman ve yardım malzemelerine Türkiye'ye geçici ithalat izni verilir.

Canlı Hayvanlar ve Bunlara Ait Teçhizat İle Sınır Bölgelerinde Kullanılan Araç ve Gereçler: Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik bir kişiye ait ve Ek-3'teki listede sayılan amaçlar için getirilen hayvanlara, geçici ithalat izni verilir. Geçici ithal edilen hayvanlardan doğan ve ticari değeri bulunan hayvanlar da bu rejime tabi tutulmuş sayılır.

a) Türkiye Gümrük Bölgesine komşu bir sınır bölgesinde yerleşik bir kişiye ait olan ve bu komşu sınır bölgesinde yerleşik bulunan bir kişi tarafından,

b) Sınır bölgesinin genel altyapı inşası, bakımı ve tamiri için gerekli olan ve kamu kuruluşlarının sorumluluğu altında, sınır bölgesinde kullanılmak amacıyla getirilen eşyaya, geçici ithalat izni verilir (***2009/15481 Sayılı Karar'ın 28.maddesi)***.

Ses, Görüntü Veya Veri Taşıyan Eşya: Aşağıda yer alan ses, görüntü veya veri taşıyan eşyaya geçici ithalat izni verilir;

a) Ticari kullanımdan önce görülmek üzere gönderilen sinema filmlerinin pozitifleri, basılı ve işleme tabi tutulmuş ve diğer kayıtlı görüntü taşıyan eşya.

b) Ses, dublaj veya çoğaltma amacıyla gönderilen filmler, manyetik bantlar ve teller ile diğer ses veya görüntü taşıyan eşya.

c) Ücrete tabi olarak toplu gösterime sunulmadığı sürece, yabancı ürünlerin işlevini veya mahiyetini tanıtan filmler.

ç) Otomatik veri işlemede kullanılmak üzere ücretsiz olarak gönderilen veri taşıyan eşyaya geçici ithalat izni verilir **(*2009/15481 Sayılı Karar'ın 29.maddesi)*.**

Turistik Reklam Malzemesi: Turistik tanıtıma yönelik Ek-4'teki listede yer alan reklam malzemesine, geçici ithalat izni verilir **(*2009/15481 Sayılı Karar'ın 30.maddesi)***.

Mesleki Teçhizat:

1) Ek- 5'deki listede yer alan;

a) Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik kişiye ait olan,

b) Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik kişi veya bu kişi tarafından Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik olup olmadığına bakılmaksızın istihdam edilen kişi tarafından getirilen,

c) Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik kişi tarafından ya da onun denetimi altında kullanılan, mesleki teçhizata, geçici ithalat izni verilir.

2) Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik kişi ile yapılan ortak yapım sözleşmesi kapsamında televizyon programı, görsel-işitsel eser yapımında kullanılmak amacıyla, Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik kişiye gönderilen sinematografik teçhizatın geçici ithaline birinci fıkranın (c) bendindeki koşul aranmaksızın izin verilir.

3) Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik kişinin taraf olduğu radyo ve televizyon programlarının ortak yapımında, mesleki teçhizat kiralamaya konu olabilir.

4) *El aletleri hariç olmak üzere, sınai üretim ve ambalajlama işlerinde, doğal kaynakların işlenmesinde, binaların inşasında, tamir veya bakımında ya da toprak hafriyatı gibi işlerde kullanılacak teçhizat bu maddenin uygulanmasında mesleki teçhizat olarak değerlendirilemez* (

2009/15481 Sayılı Karar'ın 31.maddesi).

Pedagojik Materyal ve Bilimsel Malzeme:

1) Ek-6'daki listede yer alan;

a) Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik bir kişiye ait olan,

b) Ticari amaç gütmemek üzere öğretim, bilimsel araştırma veya mesleki eğitim amacıyla kurulan özel veya kamu kurumları tarafından kuruluş amaçları doğrultusunda kendi sorumlulukları altında kullanılmak için getirilen,

c) Getiriliş amacına uygun miktarda olan,

ç) Ticari amaç dışında kullanılmak üzere getirilen, pedagojik materyal ile Ek-7'deki listede yer alan eğitim, bilimsel veya kültürel faaliyetlerle bağlantılı olarak gönderilen diğer eşyaya geçici ithalat izni verilir (***2009/15481 Sayılı Karar'ın 32.maddesi).***

Ambalajlar:

1) Dolu olarak getirildikleri takdirde boş veya dolu olarak ya da boş olarak getirildikleri takdirde dolu olarak yeniden ihraç edilmek istenen ambalajlara geçici ithalat izni verilir.

2) Bu kapsamda geçici ithaline izin verilen ambalajlar, ihraç veya yeniden ihraç eşyasının dışındaki bir eşyanın ambalajı olarak kullanılamaz.

3) Tam muafiyet suretiyle geçici ithalat rejimi kapsamında boş olarak geçici ithal edilmesine karşılık, dolu olarak yeniden ihraç edilmediği tespit edilen ambalajlar için Kanunun 184.maddesi uyarınca gümrük yükümlülüğü doğar. Bu eşyaya, gümrük yükümlülüğünün doğmasından itibaren kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalat rejimi uygulanır (***2009/15481 Sayılı Karar'ın 33.maddesi).***

- 2009/15481 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 33.maddesine göre geçici ithalat izni, boş olarak getirilerek dolu olarak ihraç edilecek ambalajlara verilmektedir. Dolu olarak yeniden ihraç edileceği beyan edilmek suretiyle tam muafiyet kapsamında boş olarak geçici ithal edilen ambalaj maddelerinin tekrar boş olarak ihraç edilmek istenilmesi durumunda anılan Kararın 33.maddesinin 3.fıkrası uyarınca Gümrük Kanununun 184.maddesinin 2.fıkrasının (b) bendine göre geçici ithalat beyannamesinin tescil tarihinde gümrük yükümlülüğü doğmaktadır. Söz

konusu ambalajlara Gümrük Kanununun 133.maddesi uyarınca kısmi muafiyet kapsamında yurtta kaldığı her ay için eşyanın serbest dolaşıma girmiş olması halinde alınacak vergiler tutarının % 3'ü oranında vergi tahsil edilmek suretiyle işlem yapılması gerekir.

- Geçici ithalat rejimine tabi tutulmasını müteakip kullanımı sonucunda kırılan, bozulan ve bir daha kullanılamayacak duruma gelen ambalajların 4458 sayılı Gümrük Kanununun 164.maddesinin 1.fıkrası çerçevesinde hazineye hiçbir masraf getirmeyecek şekilde gümrük idaresinin gözetiminde imhası mümkün bulunmakta olup, imhası talep edilen söz konusu eşyanın tahrip olmasının Gümrük Kanununun 186.maddesinde belirtilen nedenlerden kaynaklandığının kanıtlanması halinde gümrük yükümlülüğü doğmamaktadır.

- 2009/15481 sayılı Kararın 22.maddesinin 2.fıkrasına göre geçici ithal edilmiş paletler yerine aynı tür ve kıymetteki (aynı GTİP ve kıymetteki) paletlerin ihraç veya yeniden ihraç edilmesi, yurtdışı edilmesi halinde geçici ithalat rejiminin sonlandırılması gerekir.

- 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 131.maddesine istinaden *ithalat vergilerinden tam muafiyet suretiyle Geçici İthalat Rejimine tabi ambalajların ithalatı, Döviz Kazandırıcı Faaliyetlerde Damga Vergisi ve Harç İstisnası Uygulaması Hakkında (1) Seri No.lu Tebliğ'in 3.1.6.maddesi uyarınca damga vergisinden istisnadır. 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'na eklenen Ek-2 ve 492 sayılı Harçlar Kanunu'na eklenen Ek-1'inci madde hükümleriyle döviz kazandırıcı faaliyetlere ilişkin işlemler ve bu işlemlerle ilgili olarak düzenlenen kağıtlar, damga vergisi ve harçtan istisna edilmiştir. 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 131.maddesine istinaden ithalat vergilerinden tam muafiyet suretiyle Geçici İthalat Rejimine tabi tutulan ambalajların, dolu olarak yeniden ihracında düzenlenen beyannamelerin damga vergisinden istisnadır.*

- Gümrük Yönetmeliğinin 384.maddesi uyarınca, Onaylanmış Kişi Statüsü (OKS) sahibi firmalarca geçici ithalat rejimine tabi tutulan belirlenmiş GTİP'lerdeki ambalajların işlem göreceği hat ile ilgili olarak kolaylaştırıcı düzenlemeler yapılmıştır. Bu kapsamdaki ambalajların yeniden ihracında ayniyet tespiti gerekçesiyle ayırt edici özelliklerin aranmaması, geçici ithalata konu ambalajlar ile aynı GTİP'te yer alması kaydıyla ambalajların tip, ebat, hacim ve ağırlığına bakılmaksızın yurtdışı edilmesi halinde geçici ithalat rejiminin sonlandırılması mümkün olup, Gümrük Kanununun 67.maddesi çerçevesinde söz konusu ambalajların GTİP itibariyle adet bazında takip edilmesi yeterli bulunmaktadır.

- Geçici ithal edilen ambalajların geçici ithalat işlemini yapan yükümlü dışında başka bir firma tarafından yeniden ihracının gerçekleştirilmesi halinde işlemlerin aşağıdaki şekilde yapılması uygun bulunmuş olup;

a) Tek Pencere Sisteminde (TPS) yapılan izin başvurularında, geçici ithal edilen ambalajları ihraç edecek firma bilgileri sisteme girilir. İhracat yapma yetkisi verilen firmanın; dış ticaret sermaye şirketi, sektörel dış ticaret şirketi niteliğinde olması veya idaresi ve murakabesi ve/veya sermayesi bakımından aralarında vasıtalı veya vasıtasız şirket ilişkisi bulunan aynı gruba ait imalatçı firmaların ihracat işlemlerini gerçekleştiren yine bu gruba ait olan dış ticaret veya pazarlama şirketi olan grup ihracatçısı olması gerekir.

b) Geçici ithalat kapsamında ithal edilen eşyanın ayniyetine uygun biçimde yeniden ihraç edilmesi gerekmekte olup, TPS üzerinde ihracat yapılabileceği beyan edilen firmanın geçici ithal eşyasını ayniyetine uygun biçimde yeniden ihraç etmesi gerekmektedir. İzin sahibi firma tarafından ihracat yapma yetkisi verilen firmanın yapacağı ihracat işlemi dolayısıyla tespit edilecek usulsüz işlemlerde, ziyaa **uğratılan gümrük vergilerinden izin sahibi ve ihracatçı firma müştereken ve müteselsilen sorumludur.**

c) TPS üzerinde ihracat yapabileceği beyan edilen firma tarafından geçici ithalata konu ambalajın yeniden ihraç edilmesi durumunda yeniden ihracat işlemi, geçici ithalat izinlerinin kapatılmasında kullanılır ***Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 2010/10 sayılı Genelgesi).***

Örnek 8: İhracatçı A firması tarafından, ihraç edilecek eşyalarda -ambalaj malzemesi- kullanılmak üzere Almanya'dan çeşitli cins ve ebatlarda ambalaj malzemelerinin 01.01.2020 tarihinde Türkiye'ye tam muafiyet kapsamında geçici ithalinin yapıldığını, söz konusu eşyaların bir kısmının planlandığı şekilde ihraç ürünleriyle birlikte Almanya'ya ihraç edildiğini, bir kısmının ise Türkiye'de bırakıldığını, Türkiye'de bırakılan eşyalar için 5.000-TL Almanya'daki D firmasına kira ödendiğini varsayalım. Söz konusu eşyalardan Türkiye'de bırakılanların, Türkiye'de bırakıldıklarının öğrenildiği tarihte (örneğin 01.03.2020 tarihinde) gümrük yükümlülüğü doğmuş olup, bahse konu eşyalar için 01.03.2020 tarihin itibaren kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalat rejimi uygulanır, Türkiye'de kaldığı her ay için toplam vergi tutarının % 3'ü gümrük vergileri olarak tahsil edilir. Öte yandan, D firmasına ödenen 5.000-TL, D firması için bir menkul/gayrimenkul kazancı olduğu için dar mükellefiyet kapsamında sorumlu sıfatıyla 2 nolu KDV beyannamesi ve muhtasar beyanname ile ilgili vergi dairesine beyanda bulunularak 5.000-

TL üzerinden % 18 KDV ile % 10 stopaj ödenmesi gerekir (Türkiye – Almanya arasında Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması gereki Gayri Maddi haklarda ve gayrimaddi kazançlarda vergi oranı % 10 olduğu için).

Özel Nitelikteki Eşya:

1) Aşağıda yer alan özel nitelikteki eşya için geçici ithalat izni verilir;

a) Mülkiyeti Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik bir kişiye ait olan ve kullanımı sonucunda elde edilen ürünün en az % 75'inin Türkiye Gümrük Bölgesinden ihraç edilmesi koşuluyla, bu bölgede yerleşik kişiye imalat işlerinde kullanılmak üzere gönderilen ölçme, kontrol, test araçları ve benzeri diğer araçlar ile kalıp, çizim, taslak ve benzeri diğer araçlar.

b) Mülkiyeti Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik bir kişiye ait olan ve bu kişi tarafından Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik bir kişiye tamamı ihraç edilecek ürünün imalatında kullanılmak üzere, bedelsiz gönderilecek özel alet ve araçlar.

c) *Test, deneme veya tanıtıma tabi tutulmak amacıyla gönderilen eşya,*

ç) *Test, deneme veya tanıtımın gerçekleştirilebilmesi için kullanılması gereken eşya,*

d) Niteliği gereği eşyanın reklamının yapılması veya eşyanın belirgin özelliğinin tanıtılması amacıyla gönderilen eşya,

e) Test veya denemeye tabi tutulmayı içeren satış sözleşmesine konu eşya,

f) (c), (ç), (d) ve (e) bentlerinde belirtilen eşya, anılan bentlerde belirtilen getiriliş amacı dışında başka bir amaçla kazanç elde etmek için kullanılamaz (***2009/15481 Sayılı Karar'ın 34.maddesi).***

2009/15481 Sayılı Karar'ın 34.maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen test ve denemeye tabi tutulmak amacıyla gönderilen eşyanın; Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından Ar-Ge Merkezi Belgesi verilen firmalar tarafından geçici ithal edilmesi durumunda 24 aya kadar tam muafiyet kapsamında geçici ithal edilmesi, diğer firmalar tarafından geçici ithal edilmesi halinde ise 6 ay süreyle tam muafiyet kapsamında geçici ithal edilmesi mümkündür. Söz konusu eşya için süre uzatımı talebinde bulunulması durumunda, süre uzatım talebinin yetkilendirilmiş gümrük müşaviri tarafından düzenlenecek GC1 kodlu tespit raporuna göre

Gümrük Yönetmeliğinin 380.maddesi kapsamında gümrük idaresince değerlendirilmesi, süre uzatımının uygun bulunması halinde ek süre boyunca tam muafiyet uygulamasına devam edilmesi gerekmektedir. Diğer taraftan, geçici ithalat rejimi kapsamında test ve denemeye tabi tutulması sonucunda hasar gören, bozulan veya bir daha kullanılamayacak hale gelen eşyanın, Gümrük Kanununun 164.maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde hazineye hiçbir masraf getirmeyecek şekilde gümrük idaresinin gözetiminde imhası mümkün bulunmakta olup, imhası talep edilen söz konusu eşyanın tahrip olmasının Kanunun 186.maddesinde belirtilen nedenlerden kaynaklandığının kanıtlanması halinde gümrük yükümlülüğü doğmamaktadır (***2009/15481 Sayılı Karar'ın 34.maddesi, Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 2014/16 sayılı Genelgesi).***

Örnek 9: Afyonkarahisar'ın Bayat ilçesinde, yöresel kök boya kullanarak kilim dokuması/ üretimi yapan D firmasına Japonya'da mukim E firması tarafından bedelsiz olarak yeni kilim dokuma tezgahları gönderildiğini, gönderilen bu yeni dokuma tezgahlarıyla yıllık 15.000-m2 kilim üretildiğini ve bu üretimin % 85'inin Japonya'daki E firmasına satıldığını/ihraç edildiğini varsayalım. Söz konusu kilim dokuma tezgahlarının, ithalat vergilerinden tam muafiyet suretiyle Türkiye'ye geçici ithalleri gerçekleştirilir.

Numuneler:

1) Üretilmiş belli bir mal grubunu temsil edecek ya da üretilmesi planlanan eşyanın örnekleri niteliğinde olan numunelere geçici ithalat izni verilir.

2) Ancak, tek bir şahıs tarafından getirilen aynı cinsten fazla miktarda eşya ile tek bir şahsa gönderilen çok sayıda eşya numune olarak değerlendirilmez.

3) *Numuneler, Türkiye Gümrük Bölgesinde iken gösteri amacı dışında, herhangi bir şekilde, başka bir amaçla kullanılamaz* (***2009/15481 Sayılı Karar'ın 35.maddesi).***

Üretim Araçları ve Parçaları:

1) Tamir veya siparişe konu üretim araçları veya bunların parçalarına, tamir veya teslim süresi boyunca kullanılmak ve tamirci veya tedarikçi tarafından bedelsiz olarak gönderilmek kaydıyla tam muafiyet suretiyle geçici ithalat rejimi uygulanır.

2) Birinci fıkrada belirtilen eşyanın geçici ithalat rejimi altında kalabileceği süre altı (6) aydır (***2009/15481 Sayılı Karar'ın 36.maddesi).***

Sergilenmek Veya Satılmak Amacıyla Getirilen Eşya: 1) Sergi, fuar, toplantı ve benzeri etkinliklerde gösterime ya da kullanıma sunulan eşya için geçici ithalat izni verilir. Bu kapsamdaki eşyanın, işyerinde veya mağazalarda düzenlenen satış veya özel amaçlı sergiler dışındaki genel bir sergi, fuar, toplantı ve benzeri etkinliklerde gösterim ve kullanım amacıyla geçici ithal edilmesi ve bu amaç doğrultusunda geçici ithal edileceğinin ilgili sergi veya fuar organizasyonundan alınacak belge ile kanıtlanması gerekir. Bu tür etkinliklerde gösterime ya da kullanıma sunulan eşyadan etkinlik süresince elde edilen eşya da bu rejime tabi tutulmuş sayılır.

2) Alıcının yapacağı inceleme sonucuna bağlı olarak satın alımına karar verilecek, numune olarak nitelendirilemeyecek eşyaya iki ay süre ile geçici ithalat izni verilir.

3) Aşağıda yer alan ve sergilenmek veya satılmak amacıyla getirilen eşyaya geçici ithalat izni verilir:

a) Satılmak amacıyla müzayedeye getirilen eski eşya.

b) Olası bir satış amacıyla, sergilenmek üzere getirilen Ek- 8'deki listede yer alan sanat eserleri, koleksiyon parçaları ve antikalar için geçici ithalat izni verilir ***(2009/15481 Sayılı Karar'ın 37.maddesi).***

Yedek Parça, Aksesuar Ve Ekipmanlar: İthalat vergilerinden tam muafiyet suretiyle geçici ithaline izin verilen eşyanın yenilenmesi, ayarı ve muhafazasına yönelik tamir ve bakım için gerekli olan yedek parça, aksesuar ve ekipmanlara, geçici ithalat izni verilir (***2009/15481 Sayılı Karar'ın 38.maddesi).***

Ekonomik Etkisi Olmayan Özel Bir Durumda Getirilen Eşya:

1) Bu kapsamda tam muafiyetten yararlanamayan ve önemli ekonomik etkisi olmayan eşyaya bir defaya mahsus olmak üzere tam muafiyet suretiyle geçici ithalat izni verilir. *Bu eşyaya verilecek süre hiçbir koşulda üç ayı geçemez ve bu eşyaya ilişkin süre uzatım talepleri karşılanmaz.*

2) Genelkurmay Başkanlığı koordinesinde icra edilecek eğitimlere katılacak NATO üyesi olmayan ülkelere ait eşyaya Genelkurmay Başkanlığınca talep edilen süre kadar geçici ithalat izni verilir.

Eğitimlerde kullanılan ve sarf edilen eşyanın ayniyeti aranmaz (***2009/15481 Sayılı Karar'ın 39.maddesi).***

Geçici İthalat Rejiminden Yararlandırılmayacak Eşya: Aşağıda belirtilen eşya, tam muafiyetten yararlandırılmayacağı gibi kısmi muafiyetten de yararlandırılmaz. *Bu eşyalar;*

a) *Türkiye'ye ithali yasak olan eşya.*

b) *Tüketilebilir nitelikteki eşya.*

c) *Ayniyet tespitinin yapılması mümkün olmayan eşya.*

ç) *Ülke ekonomisine zarar verebileceği Bakanlıkça belirlenecek eşyalardır* (***2009/15481 Sayılı Karar'ın 40.maddesi).***

Tam Muafiyet Suretiyle Geçici İthalatta Teminat:

1) Tam muafiyet suretiyle geçici ithal edilecek eşyadan ithalat vergilerini karşılayacak tutarda teminat aranır.

2) Ancak, Kanunun 202.maddesi hükmü uyarınca;

a) Sözlü beyana konu olan eşya,

b) Yazılı beyana konu olan; Türkiye Gümrük Bölgesinde meydana gelen kriz hali nedeniyle bir kamu kuruluşu adına veya kamu kuruluşları tarafından yetkili kılınan kuruluşlar adına gönderilen yardım malzemeleri, 2. Hava, deniz veya demiryolu şirketlerine veya posta idarelerine ait olan ve bunlar tarafından uluslararası trafikte kullanılmak üzere üzerleri ayırt edici biçimde işaretlenmiş malzeme, için teminat aranmaz (***2009/15481 Sayılı Karar'ın 41.maddesi).***

Geçici İthalat Rejimine Tabi Tutulan Ev Eşyasının Serbest Dolaşıma Girişi: *Eşyanın geçici ithalat rejimi altında kaldığı süre de dahil olmak üzere konutun en az bir yıl süreyle kiralanması veya satın alınması halinde, 18.maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan süre şartı -* (Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik bulunan gerçek kişilerin Türkiye Gümrük Bölgesinde edindikleri konutlarda kullanmak üzere getirdikleri kullanılmış ev eşyasının gümrük vergilerinden muaf olarak serbest dolaşıma girişine bir defa ile sınırlı olmak üzere izin verilir. *Bu kişilerin, Türkiye'ye son giriş tarihinden geriye doğru en az yirmi dört ay süre ile sürekli olarak Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik olmaları gerekir. Türkiye'ye son giriş tarihinden geriye doğru bir*

yılda yüz seksen beş güne kadar yurtta bulunmak süreklilik halini bozmaz. Türkiye Gümrük Bölgesi dışında son on yıl içinde en az beş yıl ikamet eden gerçek kişiler için yerleşim yerlerine ilişkin bu süre şartı aranmaz.)- *aranmaksızın eşyanın gümrük vergilerinden muaf olarak serbest dolaşıma girişine izin verilir* ***(2 sayılı Gümrük Muafiyet Tebliği'nin 17, 18 ve 19.maddeleri).***

Örnek 11: Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik bulunan gerçek kişilerin Türkiye Gümrük Bölgesinde edindikleri (En az bir yıllığına kiralanması veya satın alınması şartıyla) konutlarda kullanmak üzere getirdikleri kullanılmış ev eşyasının gümrük vergilerinden muaf olarak serbest dolaşıma girişine bir defa ile sınırlı olmak üzere izin verilir. Bu kişilerin, Türkiye'ye son giriş tarihinden geriye doğru en az yirmi dört ay süre ile sürekli olarak Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik olmaları gerekir. Türkiye'ye son giriş tarihinden geriye doğru bir yılda yüz seksen beş (185) güne kadar yurtta bulunmak süreklilik halini bozmaz. Türkiye Gümrük Bölgesi dışında son on yıl içinde en az beş yıl ikamet eden gerçek kişiler için yerleşim yerlerine ilişkin bu süre şartı aranmaz.

Geçici İthal Eşyası İçin İzin Hak Sahibi Tarafından Yapılamayacak İşlemler: *Geçici ithalat rejimi kapsamındaki eşya kiralanamaz, ödünç verilemez, devredilemez, bir başkasının kullanımına bırakılamaz ve satılamaz* (***2009/15481 Sayılı Karar'ın 43.maddesi).***

Süre: Bu Kısım uyarınca geçici ithalat rejimi kapsamında Türkiye Gümrük Bölgesine girecek eşya, bu Kısımda belirlenen süre kadar Türkiye Gümrük Bölgesinde kalabilir. Belirlenen bir süre bulunmaması durumunda, bu süre, geçici ithalatın amacı, eşyanın kullanım yeri dikkate alınarak Bakanlıkça belirlenir. Ancak, verilecek bu süre Kanunun 130.maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen usul ve esaslar uyarınca uzatılmış süreler hariç, hiçbir koşulda yirmidört (24) ayı geçemez (***2009/15481 Sayılı Karar'ın 44.maddesi).***

B) İthalat Vergilerinden Kısmi Muafiyet Suretiyle Geçici İthalat İşlemleri

4458 sayılı Gümrük Kanununun 79.maddesinde geçici ithalat rejimi, şartlı muafiyet düzenlemelerinden biri olarak sayılmış, 81.maddesinin ikinci fıkrasında ise; eşyanın bir şartlı muafiyet düzenlemesine tabi tutulabilmesinin söz konusu eşya için tahakkuk edebilecek her türlü gümrük vergilerine karşılık teminat verilmesi şartına bağlı olduğu, Gümrük Yönetmeliğinin 495.maddesinde ise teminatın nakit olarak da kabul edilebileceği hüküm altına alınmıştır.

Gümrük Kanununun 134.maddesinin birinci fıkrasında; İthal eşyası için gümrük yükümlülüğü doğduğunda, gümrük vergileri tutarının, geçici ithalat rejimine ilişkin beyanda bulunulduğu tarihte söz konusu eşyaya ait vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurlarına istinaden tespit edileceği, Gümrük Yönetmeliği'nin geçici ithal edilen eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulması halinde eşyaya uygulanacak işlemleri düzenleyen 386.maddesinin birinci fıkrasında ise; kısmi muafiyet suretiyle geçici ithaline izin verilen eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulması durumunda, Kanunun 133.maddesi uyarınca tahsil edilen miktar dışında kalan ithalat vergilerinin alınması gerektiği hüküm altına alınmıştır. Bu kapsamda, kısmi muafiyet suretiyle geçici ithal edilen eşyanın 4053 rejim kodu ile serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulması durumunda, geçici ithalat rejimine ilişkin gümrük beyannamesinin tescil tarihindeki vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurlarına göre gümrük vergileri tutarının hesaplanarak tespit edilen gümrük vergileri tutarından Gümrük Kanununun 133.maddesi uyarınca tahsil edilen vergilerin düşülmesi ve kalan vergi borcunun eşyanın geçici ithali sırasında nakit olarak tahsil edilen teminattan mahsup edilmesi gerekir ***(Gümrük Kanunu'nun 134.maddesi, Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün* 13.06.2016 /16647456 tarih ve sayılı tasarruflu yazısı).**

Örnek 1: Kapadokya'da turizm sektöründe faaliyet gösteren G firmasının, Almanya faaliyet gösteren H firmasından 35.000-TL'ye uçan balon kiraladığını ve kira bedelinin peşin ödendiğini, söz konusu eşyanın 01.01.2020 tarihinde SDGB ile ilgili gümrük idaresine beyan edildiğini, eşyaya (balona) tekabül eden gümrük vergileri toplamının 100.000-TL olduğunu ve 6 aylık vergi tutarı olan 18.000-TL'nin peşin alınarak, geriye kalan 82.000.TL'nin ise teminata bağlandığını, daha sonra söz konusu eşyanın kati ithalatına karar verilerek 20.07.2020 tarihinde ithalatın gerçekleştirildiğini varsayalım. Bu durumda geriye kalan 82.000.TL gümrük vergileri tahsil edilerek söz konusu balonun kati ithali gerçekleştirilir. Öte yandan, H firmasına ödenen 35.000-TL, H firması için bir menkul/gayrimenkul kazancı olduğu için dar mükellefiyet kapsamında sorumlu sıfatıyla 2 nolu KDV beyannamesi ve muhtasar beyanname ile ilgili vergi dairesine beyanda bulunularak 35.000-TL üzerinden % 18 KDV ile % 10 stopaj ödenmesi gerekir (Türkiye – Almanya arasında Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması gereki Gayri Maddi haklarda ve gayrimaddi kazançlarda vergi oranı % 10 olduğu için).

- Mülkiyeti, Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik bir kişiye ait olan ve 131.madde uyarınca konulmuş hükümlere tabi olmayan veya söz konusu hükümlere tabi olmakla birlikte, ***tam muafiyet suretiyle geçici ithalat iznine ilişkin hükümlerde öngörülen koşulları***

taşımayan eşyanın, kısmi muafiyet uygulanması suretiyle geçici ithalat rejiminden yararlanması mümkündür. *Kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalat rejiminden yararlandırılmayacak eşyaya ilişkin liste Cumhurbaşkanınca belirlenir* ***(Gümrük Kanunu 132.madde).***

- Gümrük Kanunu'nun 134.maddesi çerçevesinde kısmi muafiyet suretiyle geçici ithal edilen eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulması halinde, eşya bedelinin geçici ithalat rejimine ilişkin verilen gümrük beyannamesinin tescil tarihinden sonra ödenmesi durumunda, *Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 2011/16, 2013/6 ve 2017/20 sayılı Genelgeleri kapsamında, (8/4/2015 Tarihli ve 2015/7511 Sayılı Kararnamenin Eki Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintileri Hakkında Karar eki "Vadeli İthalatında KKDF Kesintisi Oranı % 0 'Sıfır' Olarak Belirlenen Mallar Listesi"nde – 'Liste 1'de belirtilen GTİP'ler hariç) KKDF tahakkuk ve tahsili, ayrıca hesaplanan KKDF tutarı üzerinden varsa ÖTV ile bunlara (KKDF + ÖTV tutarına) tekabül eden KDV'nin tahsili gerekir.*

Örnek 2: Birinci örneğimizdeki eşyanın (uçan balonun) kıymetinin 25.000-EUR olduğunu ve G firması tarafından 20.07.2020 tarihinde kati ithalata tabi tutulmasına karar verildiğini ve aynı tarihte ilgili SDGB'nin tescil edildiğini fakat eşya (Uçan balon) bedeli olan 25.000-EUR'nun bir ay sonra (01.08.2020 tarihinde) yurt dışına transfer ettiğini varsayalım. Eşya bedeli olan 25.000-EUR serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescil tarihi olan 20.07.2020 tarihinden sonra 01.08.2020 tarihinde yurt dışına transfer edildiği için Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 2011/16, 2013/6 ve 2017/20 sayılı Genelgeleri kapsamında (8/4/2015 Tarihli ve 2015/7511 Sayılı Kararnamenin Eki Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintileri Hakkında Karar eki "Vadeli İthalatında KKDF Kesintisi Oranı % 0 'Sıfır' Olarak Belirlenen Mallar Listesi"nde – 'Liste 1'de belirtilen GTİP'ler hariç) KKDF tahakkuk ve tahsili, ayrıca hesaplanan KKDF tutarı üzerinden varsa ÖTV ile bunlara (KKDF + ÖTV tutarına) tekabül eden KDV'nin tahsili gerekir.

- Kanunun 181.maddesi gereğince kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalatta gümrük yükümlülüğü, geçici ithalat için verilecek gümrük beyannamesinin tescil tarihinde başladığından, geçici ithaline izin verilen eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulması durumunda, gümrük vergilerinin tutarı, geçici ithalat rejimine ilişkin beyannamenin tescil tarihinde söz konusu eşyaya ait vergi oranı, döviz kuru, ödeme şekli ve diğer vergilendirme unsurları dikkate alınarak hesaplanır ve Kanunun 133.maddesi uyarınca tahsil edilen miktar düşüldükten sonra kalan kısım

(ithalat vergileri) tahsil edilir. Ayrıca, Geçici ithalat rejimine tabi tutulan eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulması durumunda, söz konusu eşyalar için daha önce uygulanmayan ticaret politikası önlemlerinin uygulanması ile eşyanın ithali için öngörülen diğer işlemlerin tamamlanması gerekir.

Diğer bir değişle; Geçici ithal edilen eşyanın yurt dışı edilmesi ya da gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması için dış ticaret mevzuatı ve/veya sair mevzuat hükümleri gereğince ibraz edilmesi gereken uygunluk belgesi, kontrol belgesi, ithal lisansı, izin yazısı, gözetim belgesi, tahlil raporu gibi belgelerin alınması ya da buna ilişkin işlemlerin yerine getirilmesi gerekir. Geçici ithalat rejimine tabi tutulan eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulması durumunda ticaret politikası önlemlerinin uygulanması ve eşyanın ithali için öngörülen diğer işlemlerin tamamlanması gerekir. Kanunun 238 ve 241.maddeleri uyarınca cezai işlem uygulanması, Kanunun 207.maddesi hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yukarıdaki fıkralar hükümlerine göre işlem yapılmasına engel teşkil etmez ***(Gümrük Kanunu 133 ve 134.maddesi, Gümrük Yönetmeliği 380 ve 386.maddesi).***

- *Kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalat rejimine tabi tutulan eşyadan her ay için alınacak ithalat vergileri; Geçici ithalat rejimine ilişkin beyannamenin tescil tarihinde, söz konusu eşyanın serbest dolaşıma girmiş olması halinde alınacak vergiler tutarının % 3'ü olarak tespit edilir. Söz konusu vergiler eşyanın bu rejimden yararlandığı her ay için alınır ve bir aydan daha az süreler tam ay olarak değerlendirilir.* Alınacak ithalat vergileri tutarı, uygulanacak faizler hariç olmak üzere, söz konusu eşyanın geçici ithalat rejimine tabi tutulduğu tarihte serbest dolaşıma girmesi halinde alınacak vergilerin toplamını aşamaz. Geçici ithalat rejiminden kaynaklanan hak ve yükümlülüklerin Gümrük Kanunu'nun 83.maddesi uyarınca devri halinde, yeni hak sahibi rejime ilişkin kalan süreyi 130.maddenin 3.fıkrası hükmü saklı kalmak üzere kullanabilir. Bahse konu devir işleminin aynı ay içerisinde, rejimi kısmi muafiyetle kullanmasına izin verilmiş iki kişi arasında gerçekleştirilmesi halinde, ilk hak sahibi söz konusu ayın tamamı için tahakkuk eden ithalat vergileri tutarını ödemekle yükümlüdür ***(Gümrük Kanunu 133.madde).***

Örnek 3: Erzurum Palandöken Kayak Merkezi'nde faaliyet gösteren H firmasının, 01.01.2020 tarihinde İsviçre'de bulunan K firmasından 100 günlüğüne 2.000-EUR karşılığında çeşitli kayak malzemeleri kiraladığını, kira bedelinin peşin ödendiğini, bahse konu eşyaların 15.01.2020 tarihinde Türkiye'ye getirildiğini ve toplam gümrük vergi ve resimlerinin 30.000-TL olduğunu

varsayalım. Söz konusu eşyalar için ilgili gümrük idaresince SDGB tanzim edilerek 100 güne (dört aya - eksik günler aya tamamlanır) tekabül eden 1.200-TL gümrük vergilerinin peşin tahsili ve geriye kalanı için teminal alınarak kısmi muafiyet şeklinde eşyaların ithali gerçekleştirilir. Öte yandan, K firmasına ödenen 2.000-EUR, K firması için bir menkul/gayrimenkul kazancı olduğu için dar mükellefiyet kapsamında sorumlu sıfatıyla 2 nolu KDV beyannamesi ve muhtasar beyanname ile ilgili vergi dairesine beyanda bulunularak 2.000-EUR karşılığı TL üzerinden % 18 KDV ile % 10 stopaj ödenmesi gerekir (Türkiye – İsviçre arasında Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması gereki Gayri Maddi haklarda ve gayrimaddi hak kazançlarında vergi oranı % 10 olduğu için).

- Kullanılmış veya yenileştirilmiş olarak ithal edilebilecek eşyanın ithal iznine dair usul ve esaslar, 2019/9 sayılı Kullanılmış veya Yenileştirilmiş Eşya İthalatına İlişkin Tebliğ (İthalat: 2019/9) ile düzenlenmiş olup, söz konusu İthalat Tebliğinin 3. Maddesine göre;

1) Ek-1’de yer alan listede G.T.İ.P’leri belirtilen kullanılmış veya yenileştirilmiş eşyanın;

a) Karşısında birim CIF kıymeti belirtilmeyenlerin,

b) Karşısında gösterilen birim CIF kıymetine eşit veya daha fazla birim CIF kıymete (diğer yurt dışı giderler kalemi dâhil) haiz olanların,

c) Yatırım teşvik belgesi kapsamında olanlarının karşısında gösterilen birim CIF kıymetine bakılmaksızın, serbest dolaşıma giriş rejimi kapsamında yapılan ithalatına, İthalat Rejim Kararının 2 nci ve 7.maddeleri çerçevesinde izin verilmiştir.

2) Ek-1’de yer alan listede G.T.İ.P’leri belirtilen kullanılmış veya yenileştirilmiş eşyanın;

a) Yatırım teşvik belgesi kapsamında olmayanların karşısında gösterilen birim CIF kıymetinden (diğer yurt dışı giderler kalemi dâhil) daha az birim CIF kıymete haiz olanlarının,

b) Belirlenen yaş kriterinin üzerinde olanların, ithalatına izin verilmez.” Söz konusu Tebliğ maddesinden Ek-1 listede yer alan kullanılmış veya yenileştirilmiş eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimi kapsamında yapılan ithalatında karşılarında gösterilen birim CIF kıymetinden daha az birim CIF kıymete haiz olmaları durumunda ithaline izin verilmeyeceği anlaşılmaktadır. Kısmi muafiyet suretiyle yapılan geçici ithalatta, geçici ithal eşyasının serbest dolaşıma girişmiş olması halinde alınacak vergiler tutarının % 3’ü tahsil edildiğinden ve serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulan

eşyanın gümrük vergilerinin hesaplanmasında esas alınacak kıymet hangi usullere göre belirleniyor ise kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalat rejimine tabi tutulan eşyadan her ay için alınması gereken % 3 verginin hesaplanmasında da aynı usullerin esas alınması gerektiğinden; 2019/9 Sayılı İthalat Tebliği Ek-1 Liste kapsamı kullanılmış veya yenileştirilmiş eşyanın kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalinde karşılarında gösterilen birim CIF kıymetinin dikkate alınması gerekir ***(Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 23.01.2019/40844740 Tarih ve Sayılı Tasarruflu Yazısı).***

- 4458 sayılı Gümrük Kanunun 181.maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde kısmi muafiyet suretiyle geçici olarak ithal edilen eşyaya ilişkin gümrük yükümlüğünün **başladığı** tarih belirtilmekte olup; Anılan Kanunun 182 ilâ 184.maddelerinde yer verilen ve gümrük yükümlülüğünü **doğuran** fiillerin işlenmesi halinde 207.madde uyarınca belirlenecek gecikme zammı oranında faizin tahsil edileceği belirtilmektedir ***(Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 17.06.2015/8605362 Tarih ve Sayılı Tasarruflu Yazısı).***

- Bilindiği üzere, 7/4/2004 tarihli 25426 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 5108 sayılı Geçici İthalat Sözleşmesinin Onaylanmasına Dair Kanun ile İstanbul Sözleşmesi adıyla anılan Geçici İthalat Sözleşmesinin çekincelerle birlikte onaylanması uygun bulunmuştur. Sözleşmenin Ek A'sı ile geçici kabul belgeleri, Ek B-D'si ile geçici ithalat rejimi kapsamı eşya ve Ek E'si ile ithalat vergi ve resimlerinden kısmi muafiyetle ithal edilen eşya düzenlenmiştir. Sözleşmenin Geçici Kabul Belgelerine İlişkin Ek A'sının 2.maddesi ile geçici olarak ithal edilen eşya için (taşıma araçları dahil) ulusal gümrük belgeleri yerine ve teminatı olmak üzere geçici ithalat belgelerinin (ATA Karnesi ve CPD Karnesi) kabul edilmesi öngörülmüştür. 21/3/2005 tarihli 25762 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 4 Seri Nolu Gümrük Genel Tebliğinde (Geçici İthalat) Geçici İthalat Sözleşmesi ve Ekleri kapsamında Türkiye'ye ATA Karneleri ile geçici olarak ithal edilebilecek eşyaya ilişkin bilgilere yer verilmiş ve ATA Karnelerine gümrük idarelerince yapılacak işlemler belirlenmiştir. Tebliğin 3.maddesi ile Geçici İthalat Sözleşmesinin maddede sayılan 10 adet ekinde belirtilen eşya için Sözleşmenin Geçici Kabul Belgelerine İlişkin Ek A'sına uygun olarak düzenlenmiş olan ATA Karnesinin kabul edileceği belirtilmiştir. *4 seri nolu Gümrük Genel Tebliğinin (Geçici İthalat) 3 üncü maddesinde Geçici İthalat Sözleşmesinin Ek E'si sayılmamış olmakla birlikte Sözleşmenin Geçici Kabul Belgelerine İlişkin Ek A'sının 2.maddesine istinaden kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalatta gümrük beyannamesi olarak ATA Karnesinin kabul edilmesi ve 4458 sayılı Gümrük Kanununun 133.maddesi uyarınca her ay için ithalat vergilerinin*

% 3'ünün tahsili ile bakiye tutar için de ATA Karnesinin teminat olarak kabulü uygun bulunmuştur ***(Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 2012/11 Sayılı Genelgesi).***

Kısmi Muafiyet Suretiyle Geçici İthalatta Teminat; Kanunun 133.maddesi hükümleri çerçevesinde kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalat rejimine tabi tutulan eşya için her ay itibarıyla alınacak ithalat vergileri tutarının % 3'ü dışında kalan tutar için teminat aranır ***(2009/15481 Sayılı Karar'ın 42.maddesi).***

- Gümrük Kanunu'nun 202.maddesi uyarınca Cumhurbaşkanlığı Kararında teminat aranmayacağı belirtilen eşya hariç, geçici ithalat eşyasından teminat alınır. Kanunun 133.maddesi hükümleri çerçevesinde kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalat rejimine tabi tutulan eşya için her ay itibariyle alınacak ithalat vergileri tutarının yüzde üçü (% 3) dışında kalan tutar için Kanunun 81.maddesi uyarınca teminat alınır. Teminat, eşya ile ilgili ithalat vergilerini garanti altına almak amacıyla rejime giriş gümrük idaresince alınır ***(Gümrük Yönetmeliği 385.madde).***

- 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 3.maddesinin 8.bendinde, "gümrük vergileri" ve 9.bendinde "ithalat vergileri" tanımlanmıştır. Aynı Kanunun 133.maddesi ile kısmi muafiyet suretiyle Geçici İthalat Rejimine tabi tutulan eşyadan her ay için alınacak ithalat vergilerinin nasıl belirleneceği ve 181.maddesi ile de söz konusu eşyanın gümrük yükümlülüğünün ne zaman doğacağı düzenlenmiştir. ***Anılan Kanun hükümlerine göre;*** *Serbest Dolaşıma Giriş Rejimine tabi tutulan eşyanın gümrük vergilerinin hesaplanmasında esas alınacak kıymeti hangi usullere göre belirleniyor ise kısmi muafiyet suretiyle Geçici İthalat Rejimine tabi tutulan eşyadan her ay için alınması gereken % 3 verginin hesaplanmasında da aynı usullerin esas alınması gerekir* ***(Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 2009/9 Sayılı Genelgesi).***

- Geçici ithalat rejimi kapsamında ithal edilen eşyanın yeniden ihraç edilmesi ya da serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulması durumunda alınan teminat iade edilir. Geçici ithalat rejimi kapsamında ithal edilen eşyanın izin hak sahibi veya temsilcisi tarafından yeniden ihracından sonra teminatın çözülmesi için giriş işlemini yapan gümrük idaresine dilekçe ile başvurulması gerekir. Bu istek üzerine, geçici ithalat ve yeniden ihracat beyannameleri incelenerek, giren eşyanın şartlarına uygun olarak yeniden ihraç edildiğinin anlaşılması durumunda bu eşyaya ilişkin teminat çözülür. Nakit teminat dışında teminat verilmiş ise 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 207.maddesi gereği şartlı muafiyete ilişkin beyannamenin (rejime giriş beyannamesinin) tescil tarihinden başlamak üzere, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü

Hakkında Kanunun 51.maddesine göre tespit edilen gecikme zammı tahsil edilir. İndirimli teminat verilmiş ise Gümrük Kanunu'nun 207.maddesi gereği gecikme zammı, teminatın nakit verilen kısmı dışında kalan kısım ile teminat verilmeyen kısmın tümü için uygulanır ve eşyaya ilişkin teminat çözülür ***(Gümrük Kanunu 207.madde, Gümrük Yönetmeliği 388.madde).***

Örnek 4: Afyon'un Sandıklı ilçesinde patates üretimi yapan X firmasının, Hollanda'da faaliyet gösteren Y firmasından iki aylık süreyle patates sökme makinesi kiraladığını, söz konusu makinenin nakdi teminata bağlandığını ve Türkiye'ye geçici ithalinin gerçekleştirildiğini, patates hasat dönemi bitince de bahse konu makinenin Hollanda'ya geri gönderildiğini/ihraç edildiğini varsayalım. Söz konusu eşyaya ilişkin geçici ithalat ve yeniden ihracat beyannameleri incelenerek, giren eşyanın şartlarına/ayniyatına uygun olarak yeniden ihraç edildiğinin anlaşılması durumunda eşyaya ilişkin teminat çözülür.

1) Yazılı, sözlü veya başka tasarruf yoluyla beyan edilerek geçici ithal edilen eşya, tekrar aynı şekilde beyan edilmek suretiyle yeniden ihraç edilir.

2) Beyanın yazılı olarak yapılması halinde, izin hak sahibi/temsilcisi tarafından gümrük beyannamesi verilir.

3) *Bu beyannamelerin işlemleri ihracat rejimi hükümlerine göre yapılır. Bu beyannamelerde yeniden ihraç eşyasına ilişkin hususlardan başka geçici olarak ithal edildiği gümrük idaresi ve geçici ithalata ilişkin beyannamenin tescil tarih ve sayısına yer verilir. Geçici ithalata ilişkin beyannamenin bir örneği ihracata ilişkin beyannameye eklenir.*

4) Bir ihracat beyannamesi ile ihraç edilecek eşyanın kabını teşkil eden ambalajlar çeşitli geçici ithal beyannameleri ile ithal edilmiş ise, yeniden ihraç edilecek ambalaja ait geçici ithal beyannamelerinin tarih ve sayısı ve rejime giriş gümrük idareleri ile her beyannameden mahsubu istenilen miktar ihracatçı tarafından ayrıntılı olarak ihracat beyannamelerinde belirtilir veya bu bilgilerin yer aldığı bir liste beyannameye eklenir.

5) Muayene ile görevli memurlar yeniden ihraç sırasında eşyanın ilk giriş ayniyetine uygun olup olmadığını tespit eder ve ihracat beyannamelerine ayniyetine uygun olduğu hakkında onaylı ve imzalı şerh verir. Onaylanmış kişi statü belgesi veya yetkilendirilmiş yükümlü sertifikası sahipleri için ayniyet tespitine ilişkin farklı düzenlemeler yapmaya Bakanlık yetkilidir.

6) Geçici ithalat rejimine tabi tutulan ve ek süreler dahil yurtta kalma süresi aşılarak yurt dışı edilmek istenen eşyanın;

a) Süresi içinde ek süre talep dilekçesinin ilgili gümrüğün kaydına alındığının belgelendirilmesi koşuluyla, süreye ilişkin talebin sonuçlandırılması beklenilmeden ve geçici ithalat izni verilen eşya için tahakkuk ettirilen vergiler karşılığı alınan teminat iade edilmeksizin,

b) Süresi içinde ek süre talebinde bulunulmadığı ya da bunun belgelendirilemediği durumlarda, Kanunun 238 ve 241.maddeleri uyarınca alınması gereken cezaların tahsil edildiğinin veya teminata bağlandığının anlaşılması halinde, yurt dışına çıkışına izin verilir.

7) Geçici ithal edilen eşyanın yeniden ihracına ilişkin 1 ila 6.fıkra hükümleri, geçici ithal edilen eşyanın başka bir gümrükçe onaylanmış işlem veya kullanıma tabi tutulması halinde de uygulanır (***Gümrük Yönetmeliği 387.madde).***

SONUÇ

Türkiye'ye ithali yasak olan eşya, tüketilebilir nitelikteki eşya, ayniyet tespitinin yapılması mümkün olmayan eşya ile ülke ekonomisine zarar verebileceği Bakanlıkça belirlenecek eşya tam muafiyetten ve kısmi muafiyetten yararlandırılmaz.

İthalat vergilerinden tam muafiyet suretiyle geçici ithaline izin verilen eşyanın yenilenmesi, ayarı ve muhafazasına yönelik tamir ve bakım için gerekli olan yedek parça, aksesuar ve ekipmanlara da geçici ithalat izni verilir. *Geçici ithalat rejimi kapsamındaki eşya kiralanamaz, ödünç verilemez, bir başkasının kullanımına bırakılamaz ve satılamaz. Geçici ithaline izin verilen eşya, rejim altında kaldığı süre içinde giriş ayniyetine ve tahsis amacına uygun olarak tahsis edildiği yerde kullanılmak zorundadır. Rejim kapsamındaki eşya, giriş ayniyetini korumaya yönelik olağan bakım faaliyetleri dışında başka bir işleme tabi tutulamaz.*

Geçici ithalat süresi, Kanunun 130.maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen usul ve esaslar uyarınca -uzatılmış süreler hariç-, hiçbir koşulda yirmidört (24) ayı geçemez.

İthal eşyasının yeniden ihraç edilmesi veya gümrükçe onaylanmış yeni bir işlem veya kullanıma tabi tutulması için gerekli süreler, izin verilen kullanımın amacına uygun olacak şekilde Ticaret Bakanlığı'nca belirlenir. 131.madde uyarınca tespit edilecek özel süreler saklı kalmak üzere, eşyanın geçici ithalat rejimi altında kalma süresi azami yirmidört (24) aydır.

- Kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalat rejimine tabi tutulan eşyadan her ay için alınacak ithalat vergileri, geçici ithalat rejimine ilişkin beyannamenin tescil tarihinde, söz konusu eşyanın serbest dolaşıma girmiş olması halinde alınacak vergiler tutarının % 3'ü olarak tespit edilir. Söz konusu vergiler eşyanın bu rejimden yararlandığı her ay için alınır ve bir aydan daha az süreler tam ay olarak değerlendirilir. Alınacak ithalat vergileri tutarı, uygulanacak faizler hariç olmak üzere, söz konusu eşyanın geçici ithalat rejimine tabi tutulduğu tarihte serbest dolaşıma girmesi halinde alınacak vergilerin toplamını aşamaz.

Bu Yazı Gümrük ve Ticaret Başmüfettişi Sayın Kerim ÇOBAN Tarafından Kaleme Alınmıştır.

Makale Eklerini Görmek İçin Tıklayınız.

KAYNAKÇA:

- 4458 sayılı Gümrük Kanunu.
- Gümrük Yönetmeliği.
- 4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nun Bazı maddelerinin Uygulanması Hakkında 2009/15481 Sayılı Karar.
- 06.2017 tarih ve 30088 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 2 Seri Nolu Gümrük Muafiyeti Tebliği.
- 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu.
- Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği.
- 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu.
- 492 sayılı Harçlar Kanunu.
- 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu.
- 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu.
- Risk Yönetimi ve Kontrol Genel Müdürlüğü'nün 2016/18 Sayılı Genelgesi.
- Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 2009/9, 2009/33, 2009/118, 2009/122, 2010/10, 2011/31, 2013/6, 2014/1, 2014/16, 2015/24, 2018/8, 2018/17, 2019/9 Sayılı Genelgeleri.